

309266 | పరిధి నము | వ క టిం వ (బడు ను

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 24 వ తేది మంగళవారము } No 218
నంపుటము. ౫ } కా క య ! నా ము పం వ త్ప ర మా గ్గ శి ర మా స బ హు శ స వ్త మి 2. } నంచిక ౨౦౮

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర కనిపించి యివ్వబడును.

వి. పి. క కాక, హిందూ చీట్లు కంపివారికి క్యాలండరు చేరజన్మనో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రత్యేకముగా నుండింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామరలైలము

పండ్లపాడి

మోహినిలైలము

డబ్బీ 1-8 0-6-0

డబ్బీ 1-8 0-2-0

సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు

దగ్గు, తైలము, కడి శెము, రొమ్మకడి శెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కడబ్బీతో పెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-8 రూ. 5-6-0. పోట్లుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన

(రిజిస్టర్డ్) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్)
కాపీనది. కాపీనది.

ఇప్పటికాలపు రుచి కనుమననది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనను
అల్పాంతరముగాని, సారాంతరముగాని, చిరప్రసాదము నిచ్చును.
చేయబడిన కేవల ప్రవృత్తము.

నీ కువాలపై కొన్ని దిండువులు చిలుకనింపినవో, మనోహరమగు
సువాసన నిన్నులవరించును.

ఈ గ్రీసి మహిమముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న బెజా (అర ద్రాం)	సీసా 1-8 0-3-0
మధ్యరకము బెజా 1-1 ద్రాం	" " 0-12-0
పెద్దరకము బెజా 2 " "	" " 1-4-0
పెద్దరకము బెజా 4 " " "	" " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-8 0-6-0, 3 బుడ్డులు 0-14-0 ప్రత్యేకము.	

తలెల, పట్టుబడులందలి క్రమిద్దమగు ప్రతిమపులావ దొరడును. ని
ఆకేకమగు గతలు పెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుపవుడు సీసాల్లో
ని, కార్డువైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరున పరిశీలించుడు ఈ ఆటో
"బహార్" యొక్క సలహానుసానము పరిశీలనచేయ గోరువారికి దిగువన
అంకితమో అనాకీమృత్యుల ముఖ సవకార్డు ఉందియెడల పంపుదురు.

గొనుదొరలు: బెంగళూరు: డి. గోవిందరావు (డ్రగ్స్) లింకెడ్ రోడ్డు కంపెనీ పెం. 155, బామ్మాయినేడు ఓధి, బొంబాయి.

ఇక్కడను గొనుదొరలు: "బెంగళూరు" పునాదు క్రిష్ణాల్లో, నెహ్రూ జాతీయము, మదరాసు.

అమృతార్థ వ అవశ్యాము.

ఈ అమృతార్థ రక్తమును కట్టినది కీర్తనమున హెచ్చించి
తి కలమేను కలిపించి యున్న కేవలము చేసి చేతి కాలి
మంటల జోగట్టును. మొదలగు చల్ల చేసి కీర్తనమునకు
తేజస్సును కలిపించును. కీర్తనము, భేదము, తలనొప్పి,
కొమ్మనొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

(219) అర్థశాన డబ్బీ 1-8 రూ. 2-0-0.

వైద్యకౌశ్రీ మణికంఠర్ గోవింద్,

అశంకగ్రహ కోమలాంబయ్య, 157, క్రాడ్య, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) మి. రోగము. ఈ మలయ
నందు పుష్పక సామన్యము ఎంకిరి
తెలియదు. పశ్యము లేదు. పిచికారి
మున్నగు కఠినవికల్పల పునరు. ఈచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను మామ విధముల
మి. రోగమును మూడురూపలలో మున్నును. డబ్బీ 1-8 2-0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

A BEST OPPORTUNITY.
REDUCTION SALE.

FOR
THE CELEBRATION OF SUCCESS
of our Glorious Emperor and his allies in
The Great European War.

The following books of our publication
will be sold at reduced priced at the rate of
25 per cent. Less than the original cost

(Postage etc., Extra for all Books)

Mr. G.W.M. Reynold's Novels

Big Type Editions.

	Rs. A.
1 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 8
2 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
3 Loves of the Harem, A Tale of Constantinople. 4 Vols.	3 0
4 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
5 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
6 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
7 The Mysteries of Old London or The Days of Hogarth, 3 Vols.	2 4
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust - A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Mary Stuart or Queen of Scots	1 4
11 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
12 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
13 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
14 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
15 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

The above reduction will be allowed only
for orders received from the 15th December
1918 up to 15th February 1919.

Apply to:-

The SUPREMACY WATCH CO,

536

Post Bo. 167 (4) Madras. E.

ఫౌంటెన్ పేన్లు. 1386

ఫౌంటెన్ పేన్లు రూ. 8-12-0, వాట్స్ మాస్ 7-8-0, సాఫెటీ వాట్స్
రూ. 11-0-0, స్టాన్ 7-0-0, ఆర్థర్ మాస్ 2-12-0,
నెప్టి (210) 4-0-0, ఆన్ సోయల్ రి మెమిస్ 4-8-0. అన్ని
సోఫులు, గోల్డెన్, పియర్లు మొదలగునవి వ్యాపారములకు

R. K. Nathan & Co.,

Fountain pen specialists, Triplicane, Madras.

అంద్రో ద్యము.

మొదటి మై దాండ్ర మనోజవచనభలయందలి
సన్యాస సంభాషణలు, సభాభ్యుదయ, యువస్వామి
ములు, వారి జీవితములు, సభా శిర్యాములుగలవు.
పెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ వేలు.
అంద్రో త్రి కా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి,
మదరాసు.

కారదాంబ: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను గాటము.
సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుగావలసినది.
అందరు జనవిశేషులయొక. పెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలు.
అంద్రో త్రి కా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

పితృవాణ్ణాచివ్యావహుండియోగిల్లు (వాసుదేవున్నాడు: శ్రేణిగర సుధాపతి కనిపించివారును సుత్రాంతం ప్రతిబంధం దేవుని పంచమును నీతిమూలక గ్రంథకర్త నను శ్రీమాన్. మునివి వేంకటరమణాచార్యులవారు క తేనీరాతి నుమారు 10 సంవత్సర నిర్వాణమునది. నీ కాలవరసమునే గ్రామవాసులెల్ల చాలదీనిలను మన్నా వీరిప్పటికి నుమారు ద్వైతమును వర్ణమును. నీ సామర్థ్యావత్తము (కొదన) గ్రామవాసులనే గాక ఇతర గ్రామములవారును విద్యావంతు లె.

ఒక విశేషము లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కాకినాడలో జరిగిన రౌఫ్త ఆంధ్ర అయ్యర్లవైద్యసమ్మేళన సందర్భమున కాకినాడ వాస్తవ్యులును ధర్మయులుగా దాండస్తుపని పించుటకు తగిన రావుబహద్దరు మైదావ కటచెరపతిగారు తమ సహజ ధర్మగుణముతో భార్యులుగా “అయ్యర్ల విద్యాలయము, అయ్యర్లభక్త్య బోధనాలయము నెలకొల్పిని మిత్రము, ఈ 10000 ని విరాళమున గాని చూపుకొని ఆశీర్వాదమునకు పాతులియుచు. ఇవిధర్మములతో కల్ల చాల శుక్ష్మాప్రయయన ధర్మము. విద్యాలయమున, వైద్యశాలను, 19-వ తేదిని కొంతటి చెయరాదుయ్య పంతులు గారిచే తెలియజేసు. తత్సందర్భమున, మైదానూర్ల వారా నుఱుముక్తి గారు ధన్వంతరి ప్రాజ గావించి, బ్రాహ్మణులను సంభావనల, లేదేతరులకు పండ్లు, తాయిలము ఇచ్చి సత్కరించిరి.

దేవవాదమునకి 216 తేదికి ఒకటియైతే ఇంకా మిగిలినది
నేటిసామంతియి 5 సంవత్సరము దేవవాదము కిరీతముగావర
మేకవీరవత్తియనుచు పట్టుకొని వచ్చునుగదానామొట్టొక
భండించుటకు దిశానుబంధమును ఎల్లెడది బాంకిగావచ్చు
పంతులు విత్తెరు జిల్లాబడ్డిగాయి యాపివచ్చుకొంద పారముచు
సభ జరుపబడినది. అసభకు పంచములువిత్తు తిక్కన నామగు
జాతులవాడు విచ్చేసి యేగిరముగా బిల్లుకు భండించి రాని
యనసరము హిందూమతమున కెంతమాత్రము తేరని తీర్మా
నము చేసిరి. ఆసభలో నుభవ్యున మిచ్చినవారలలో రావు
బహదూరు, తాటాకి వేంకటసరస్వయ్య పంతులుగారు, పెద్ది
భట్ల వీరయ్యగారు, బి. ఏ. బి. ఏల్. నూన సరసింహకృష్ణ
గారు, బి. ఏ. బి. ఏల్. దురికేటి కేసావలలి రావుగారు,
బి. ఏ. బి. ఏల్. మల్లాది రామకృష్ణసోమయాజులుగారు
మొదలగువారు.

సర్ కాగితము గాని సంస్కరణముల సంగతి నామః—
 బర్మావారికి ఉన్న తోడ్పాటులను నిచ్చు విషయమున ఇంద్ర
 యాలా ఏకపక్షతీ ఆవలంబింపబడును బర్మాలోనూడ ఆపక్షతీ
 యే ఆవలంబింపబడును. రాష్ట్రీయ స్వరీపాలనము నిపు డివ్య
 వీలు లేదు. గ్రామములలో స్వరీపాలన మిపుడు పూర్తింప
 యు గా వీలులేదు. గ్రామాధికారుల నియోజనము కూడదు.
 గ్రామములు కలసి ఫిర్యాసంఘముల సభ్యులను నియోజింప
 వలెను. ప్రతినిధులను మండలసభలకు పంపవలెను. వెయ్యక డిప్టీ
 కమిషనరులు నిర్వర్తింప కార్యములను సర్కిలు జిల్లాసంఘ
 ములు నిర్వర్తించును. పెద్ద గ్రామములలో గ్రామసంఘములు
 సర్కిలుసంఘములకు తోడ్పడును. ఈనిధానము నాకు రాష్ట్ర
 ములకు కొండలపూర్తికములకును వర్తింపదు. అన్ని పట్టణముల
 లోను అనధికారులే నియోజింపబడి యూనిసిఫలు సంఘము
 లేర్పఱపబడవలెను.

బర్మా కాననసభలో లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుతోనూ
74 గురు సభ్యులుండవలెను. వారిలో 52 నియోజింపబడవలెను.
తనకు. ఆ 52 మందిలో మండలసభలవారిచే 31 మందియును
పట్టణ సంఘములచే 16 గురును నియోజింపబడవలెను. యూ
రోపియును, ఆంగ్లో ఇండియను, ఇండియను, చీనావారికి ప్రతే
కసంఘ ప్రాతినిధ్యము నియోజనమున నుండవలెను. సరియగు
ప్రాతినిధ్యము లేనివారికి 5 గురు నియమింపబడవలెను. బర్మా
రంగునూ వర్తకసంఘముల వారును విశ్వవిద్యాలయము వారు
ను ఒక్కొక్క సభ్యుని నియోజింపవలెను. దొర
తనమువారు ఇద్దరు కాస్త్రువేత్తలను నియమింప
వలెను. కొన్ని విషయములు మాత్రమే ప్రభుత్వమువారిచే
పరిపాలింపబడును. తక్కిన అన్ని విషయములను 4 సభలచే
పాలింపబడును. అసభిలకు అసభికారులే అధ్యక్షులుగా నుం
దురు. బర్మాకు ఇండియాసంబంధ మనవసరము. ప్రతినిధులు
కాననసభలో నుండ వలెను. 2 అనుద్యోగులును 1 యుద్యో
గియును స్టేటు కౌన్సిలులో నుండవలెను. బర్మా కొక కార్య
దర్శి ఇండియా దొరతనమున నుండవలెను.

పితాపురమునుండి పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు వంతులుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈ నెల 21-వ తేదీన అరుణోదయసమయమున బీజకాపురాస్థానపు దివాను మొక్కపాటి నుబ్బరాయడుగారు పరలోకగతులైరి. ఆయన కీ నెల 9-వ తేదీన సాయంకాలమందు గళేరిలో నుండగనే జ్వరమారంభించినది. ఎట్టిచూచికితన్నకు లాయనకు వైద్యమొందినను, గ్రమముగా వ్యాధి వృద్ధియైనది. ఆయన పరమపితృమైన శ్రీ త్రియమటుంబములో జన్మించినవారు. వారి వంశమున చాచాపుగ నందలు చుహాదివాండులు. ఆయనకుడ నాంగ్లేయోధభాషలయందు దసమాన పాండితికలవారు. కవితాగుణ నిర్ణయమందు గ్రంథనిమగ్నమయి చాయనశక్తి యుద్విశియము. ఆయనయే శ్రీపీఠికాపురపురాజుగారికి మదరాసులో నాంధ్రభాషాగురువు. వారి యాంధ్ర భాషాపరిజ్ఞానమునకు, నాంధ్ర కవితాభిరుచికి నాయనయే కారకుడు. మదరాసునం దాయనకు గలిగిన యనుబంధములనను వారి యాహ్వానమునకు నను 1907-వ సంవత్సరము డిసెంబరు 20-వ తేదీన పీఠికాపురమునకు వచ్చి వారి కార్యదర్శిగా బ్రవేశించిరి. ఈ సంవత్సరము డిసెంబరు 20-వ తేదీకి సరిగారూచినట్లు పీఠికాపురమునకువచ్చి, 21సంవత్సరములై నది. కొలదికాలము కార్యదర్శిగనున్నతరువాత సన్నిహితు దివానుగానండి, పిమ్మట దివానువదలియుండు బ్రవేశించిరి. ఆయి సంవత్సరమున ప్రధానోద్వేగమును బహుశా సుతర్థతో నివహించిరి. ఆయనకు బ్రభువు నందుండుల విశ్వాసము, గౌరవము, భక్తియు నవశ్యసామాన్యములు. శ్రీరాజావారాహునకు దయయొద్ద వేతనమును దీసికొనునదోర్వేగ నెన్నడును జూడలేదు. భార్యపక్షపాతికలె బరమమిత్రునివలె, బహిష్కారమునకులె జూచుకొనినారు. పీఠికాపీఠిక గలిగిన యామెల్లికి పీఠిక సమానములకు నుగుణపుంజమే కారణమైయున్నది. ఇద్దఱులూడ సత్యవాద్య దురీణులు, గౌరవోత్సాహు, నిరయరంభక్షులు మితభాషులు, గంభీరవృద్ధులు, కాంక్షచిత్తులు, నిశ్చలభక్తియుక్తమనస్కులు. సమాన సద్గుణ సంపత్తి, ముస్యథాన మనస్కులయే యిట్టి యనోన్యత ప్రతికి మూల కారణము. కావున మొక్కపాటి నుబ్బరాయడుగారి యకాల మృతివలన శ్రీరాజుగారికి వారి యెట్టేలుకొని ప్రజ కంఠకుమును మిగుల విచారముగా నున్నది. ఆ నుగుణసంపత్తుని యొగ్గతమ దూరమున నుండి విన్నవారికే యావార్త విచారపాత్రులై యుండదగియుండ, శిష్యుండై, పృథుండై, మిత్రుండై పదునాల్గు సంవత్సరములు కాలోం నాయన యొగ్గతమ గవివట్టిన శ్రీరాజువారి కీవార్త యెంత విచారకరముగ నుండునో చెప్పలయువా? సర్వథా వ్యాధ్యమైన యాయన సత్సకరన మాదృశ ప్రాణమైందని చెప్పుట యతిశయోక్తి కాదు. అన్ని నుగుణము లొక్కచోడ జేరుట మిక్కిలి యరుదు. ఆయన మృతివలన నాంధ్రదేశమునకు గలిగిన గొప్ప లోపము నులభముగా జేసినది కాదు.

ఇట్టి సద్బ్రాహ్మణులకు రిగి సంవత్సరములతోడనే నూ
తొండ్లు నిండిపోయినవి. వీరి యాత్మ కవునకావృత్తికాశ్వత్
సహపదవిని శ్రీపరమేశ్వరుడు ప్రసాదించుచు గాక. వీరి
సమూహమున కిట్లు కలిగిన సహపద యెంతయో వ్రాయు
టకు దలచుటకు నైన, సకల్యము కావున, నీ మహా కష్ట
మును సహించుకొనుటకు నిశ్చలమైన ధైర్య మాయనవలయుం
డునువారికి భగవంతుడు ప్రసాదించుచు గాక యిది కోరవలసి
యున్నది.

గోదావరిజిల్లా తాళ్లరేవు క్రి.రామయ్యార్జితపుష్పకనిలయ
ధవళమః నిర్మించుటకు ధనసహాయార్థమై గంగానుతాని
బాలజ్ఞానహీందనూనాటిక సమాజమువారు 16 వ తేదీన సంగీత
మళేళన నాటకమును ప్రదర్శించిరి. నాటిక సమాజములూ
మొంబద్దు తాళ్లరేవు పురవాసులై యున్నాడు.

మీ పుత్రికలును విద్యాభ్యాసమును వదలకొనవలసిన గతి కలిగిన మీ కెట్లుండ నో యూహింపుడు; ఇదికార్యము కాదా? భావికాలమున భరతఖండమున కలుగనున్న వారు బలహీనులును హస్తకాయులును బుద్ధిహీనులును కాకుండ నుండవలెనని శ్రీలు విజ్ఞానకులును ఉత్తమచరిత్రులును గూడ కావలెను. కాన శ్రీలభివృద్ధి నొందుటకు తోడ్పడుడు. వారి సద్గోగతిపాలు చేయకుడు. ఇతరులు వారి సద్గోగతి పాలుచేయుటను చూచి సహింపకుడని వై నుభాస్వలరు మెయనర్థగారు నడిపిరి.

ఈ సల 21 వ తేదీని పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ భవనమున ఛాన్సలరు సర్ మైకేల ఓడ్యాయగారి అధ్యక్షత క్రింద పట్టభిరావనగు జరిగినది ఓడ్యాయసలిగారును కాశ్మీరును హొరాజుగారును గూడ సభకు వచ్చిరి. సభ ప్రారంభమై పిమ్మట మైసూరు ఛాన్సలరు గారు ఓడ్యాయ గారికి డి. ఎల్. పట్టమునిచ్చిరి. డాక్టరు జెఫ్ లాను అంబి డవమును విశ్వవిద్యాలయమువారి సంగినందులకు ఓడ్యాయ గారు విశ్వవిద్యాలయమువారికి కుదనములను తెలిపిరి. భౌతికాలయన విజ్ఞానంపయ్యును ప్రకృతి కాస్త్రవేత్తలును గనామునికాది ఐరోపకులును రాజకీయ పరిజ్ఞానిలును రాష్ట్రమున నధికంపఖ్యుల తేప్పడలగు. ఇండియా దేశమును విజితుపాస్రాజ్యమునను పంజాబు రాష్ట్రమునధిక గౌరవస్థానమును పడయగలను. విశ్వవిద్యాలయము శ్రేష్ఠముగ పనిచేయగలదని ఓడ్యాయ గారు ఉద్ఘాతించిరి. పిమ్మట పట్టము లొసగుటకై 5 గురుశ్రీలగుడ పట్టములను బడసిరి. వారిలోనివారికి బి. ఏ. డిగ్రీకి బి. ఎల్. డిగ్రీకి బి. ఎస్. సి. పట్టము లియ్యబడెను.

మన ప్రాంతానికి గృహిణులకు ముఖ్యమైన సమస్య. మన ప్రాంతానికి
తన వృత్తికంటే తన మానసికతను తన పాఠశాల వ్యవస్థను ప్రధాన
ముగా పాటించినాడు. ఒకప్పుడు మన వ్యవస్థను పాఠశాల వ్యవస్థను
అర్థవంతమైనదిగా గూడ విశ్వసించినాడు. పాఠశాల
వలెను. సుఖమైనదిగా విశ్వసించినాడు. పాఠశాల వ్యవస్థను
కాంతి సందర్భాల్లో నామాన్వితమైనదిగా తలచినాడు. అచటనే
ప్రతి నిత్యమే ముఖ్యమైనదిగా తలచినాడు. మొదటనే జ్ఞాన-గ్రహించు
కత్తి-సేవాదర్శనం నుంచి తన వృత్తి ముందుకు వచ్చినాడు.
తన పాఠశాలను, మొదటనే పాఠశాలను నిర్మించి మొదట
వ్యవస్థను నుంచి సరిగ్గా నిర్వహించి నిర్మించుకు
గ్రాహించు భాగవద్భక్తులు. భాగవద్భక్తులు నోట నుండి
నంతనా భాగవద్భక్తులు తన. అది ముఖ్యమైనదిగా ప్రారంభ
మానక మైనదిగా సర్వాంగములకు నుంచి ముఖ్యమైనదిగా
మనోనేత్రమునకు వచ్చినదిగా తలచినాడు. అట్టి సర్వాంగ సందర్భాల్లో
దామోదరులను గోచరించినదిగా తలచినాడు. బలవంతముగా దుష్టములు
అయినా గుణములు మౌనముగా భిన్న వర్ణములను భిన్న సాంప్రదా
యముల ననుసరించుచున్న వేదములను భిన్న భాషలనుండి సంఘము
వలన బహిష్కరించబడి వాటి మానక బాహ్యమైనదిగా
దరిద్రులకు కేవలముగా నిర్మించినదిగా తలచినదిగా నిర్మించుకు
వారు ముందుకు వచ్చినాడు. వీరందరను మీదేశమాత గర్భ
మున నివురున్నారు. వీరి కందరినీ మీదేశమాత కేంద్ర మొ
సంగినది. అట్టి వారందరినీ ప్రేమించిన నేనగా మారు చేతమా
తను సంపూర్ణముగా ప్రేమించిన వారగుట తమను మీ ప్రేమ
యొట్టు సాకల్యము గాగలను. ఇట్లు మత్స్యభక్తులను నిమిది
యొట్టు భిన్న భాషలను నుంచి తలచినదిగా భాగవద్భక్తు
లను విశ్వ మానవ సేవకు సరిగ్గా గ్రహించ
గలగి చాని మునుపరించుకు మారు మనోదైవ్యములను గూడ కలి
గియుండవలెను. దురాచారమును సంపూర్ణముగా నిరసించుట.
అందులకు మనోదైవ్య వ్యవస్థాధికముగా నుండవలెను. దురాచార
మును నిరసించ సంకల్పించిన వారికి వలపున వగతు లేవు
దురు. ప్రజాపితావరమున పరిత్రాపమున తోచిన కుటుంబస్వా
తంత్రములను గూడ మారు నిరసించుట. అట్లు నిరసించుటలను
సంఘము ఒత్తిడికలిగించును. సన్నిహితవాంఛలను నిరసించె
దురు. ఎల్లరును పరిశోధించెదురు. అట్టి చిక్కులను సహించుటకు
మనోదైవ్యముండవలెను. దౌర్జన్యమును సహించుట లే
వలెను వారి సంఖ్య ఎంతవలెను మారు అట్టి చిక్కులను
కలిగించు వారైనను నిర్జన్యముగా కట్టి దౌర్జన్యము నడగించు
టకు సదుపాయ కల్పవలెను. ఎంత వ్యవస్థలుగా నైనను కత్తిరంచన
లేకుండ సేవచేయును. ప్రపంచమున తోధ యేకతను లేకుం
దుటకు క్షత్రియును తన దైవ్యమును రామానుజమునందలి
యొడచేతను సహించి చిదిచిది మోగించవలెను. ఒక యువ
కుమారి విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నప్పుడు తనను దుర్బల
పుమానగా నెంచినదామెను. ఎంతగా! ఇది సమస్యమే! మాన
వులు (పురుషులు) ఆమెను గౌరవించుట సెలకకపోయిరి.
దుర్బలలు కాపాడుభర్తను వారితో విస్మయపడెను. ఆమె
విద్యాభ్యాసమున కదియే కారణము. మిసోదరిలను మిగుల కలు
గనన్న పుత్రులను గూర్చి భాగవద్భక్తులు అలాచింతించును. పురు
షులు స్త్రీల గౌరవమును పాటించక వారికి దుర్బల
గలిగి కలిగించుట కలన మిసోదరిలను

సమకాలికాభిప్రాయములు

మితవాదులు

మితవాదనాముఖ నిజముగ మితవాదులు కారని మేమిది వర కనేకపర్యాయములు తెలిపియుంటిమి. వీరిలో కొందరు జేక మందలి ఉన్న తోడ్పాటులచే లాలించబడుచుండిరి. ఆ సమయ హాసము నీ కాంగ్రెసుపక్షములు ఛక్రగిరింపజాలకున్నాడు. తక్షణమే, వా రొకప్పుడే సభను సమావేశపరచి తాత్కాలిక ముగి తాము మితవాదుల నుని పిలుచుకొన జొచ్చిరి. ఇందు లకు వీరి ఆధికారమున, సామర్థ్యమును కొందరు అంగీకరింప లెచే కీర్తింపబడెను. ఎట్టి దానికిముఖ చేసినన, తుట్టుతుదకు మితవాదసభ అల్పపక్షదర్శన మనుటకు సందియములేదు.

ఇక తరువాతి కార్య మేమి? ఈవిధానమువలన మాంటా గూమెయ్యునర్థ విధానము ప్రజామోదమును బడయుగలిగెనా? చేయె? మితవాదలే అతివాద కోర్కెలను కోరయుండిరి. స్నేహితులరీతి మారుకేమవల ధరించి సంస్కరణవిధాన స్వభావమును సంపూర్ణముగ మార్పునొందించు సవరణలను వీరు సూచించియుండిరి. మాంటాగూగారున, మెయ్యునర్థ గారును తమ యీ విచిత్రప్రతిభల కార్యములవల నేమి జరుగనో, ఇవి బిల్లు పార్లమెంటులో నుకరణగ నామోదిత మగుట కుపకరించునో అను విషయమై యెట్టి అభిప్రాయముల గలిగి యున్నారో తెలిసికొనుటకు కుతూహలముగ నున్నది.

ఇంతే కాదు. మితవాదులలో ననేకులు ఢిల్లీ కాంగ్రెసుకు బోవుటకు తీర్మానించిరి. సర్వోత్ము అఫ్ ఇండియా వారిచే ప్రమోదిత మగుచున్న పత్రిక, తత్సంఘసభ్యులు ఢిల్లీ సమావేశమునకు బోవ ననుచుండుటచే రినియు, సభాభ్యుత్థుడే కాంగ్రెసుకు బోవుననియు తెలుపుచున్నది. కాని, సర్వోత్ము అఫ్ ఇండియా సంఘసభ్యులు గాని, మదరాసు మహాజన సభ్యులు గాని, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు గాని మాంసముగ కలకత్తాలో స్థాపితమైన సేవనము లివరలు లీగు సభ్యులు గాని ఢిల్లీలోని అతివాద కాంగ్రెసుకు బోయి నను, పోవున్న ప్రపంచమున కెట్టి లాభము గాని, నష్టము గాని కలుగజాలదు. ఈ విధానములను గాంచిన యెడల కాంగ్రెసుసభ కోక న్యక్షణ్యమును లేదని యు, కేవల అనకాళమునుబట్టియే కార్యములు జరుగుచుండు ననియు తెల్లమగుచున్నది. ఇట్టి కార్యవిధానము అనిగృహి గాంచిన జేకములయందు మంచిదే గాని జాతిమతవిభేదములు గలిగి, ప్రజాభిప్రాయాన్ని విద్యవహితమై, మూర్ఖులై యున్న ఖండసమాజముకు భారతజేకమున పనికిరాదు. ప్రజాభిప్రాయ మలన, ప్రభుత్వమునకు తెలియక మది మేర వెల్లుకొనిన వాటికి వర్తనవలంబించుట నాచుకరము. దీని కేమియు చికి త్స లేదు. మితవాదులైనను, అతివాదులైనను అవకాశమును బట్టి కర్తవ్యమెడల అట్టివారిని ప్రజలు నిర్ణయింపట మంచిది. — 'జప్టిను' పత్రిక.

* * * *

విగ్రాండు; ఇండియా.

విగ్రాండు జేక మందలి రాజకీయాంధోళనమునకును, భారతజేకమందలి రాజకీయాంధోళనమునకును అసమానకర మగు సాద్యము కలదు. ఒకటి రెండవ దాని ననుకరించుచున్న దనుటకు సందియము లేదు. భారతీయుల అనుకరణమును సరిగ జరిగిలించి చూచినయెడల అసమానకరముగ తోచుట కీరెండు జేకములకు గల యొకవిభేదము కారణము. విగ్రాండులో ఆంధోళనము 40 లక్షలమంది జనసంఖ్యయందు ప్రబలియున్నది. విజయవంతుడగు వర్తకుడు, విశ్వోగ్రుంతుడగు వ్యవసాయ దారుడును దీనికి అత్యుముఖ్యతతో పోయినను, రాజకీయాంధోళనములు, జనసంఖ్యలో నొక ప్రధానాంశమునుగలిగియున్నాడు. భారతజేకమున నన్ననో వీరి సంఖ్యను పరిశోధించిన యెడల 100 కి : మాను . 001 మంది మాత్రమే యున్నారని తెలియ గలదు. హోమరూల్లను యిప్పుడు మనము లెక్కింపనియెడల, సంఖ్యలయందును స్వభావమునందును తమకృత్రిమోహ్యము విజయమునకు కొండటి విధానములను అరలించుచున్నాడు. — వార్తాపత్రికలలో పోల్చినాము, తేలిపోని కష్టముల పోలికలను, గోరంతలు కొండంతలుగ చేయుట, ప్రజాఅసంతృప్తిని ప్రబలింపజేయుట, వాత్సల్య మున్నగువానిని సమర్థించుట, విప్లవకారములకు కుట్రలను సృష్టించుట, శత్రువులతో సంబంధము గలిగియుండుట. ఆంధోళనమునందలి పనులలో నీవిన్న అణచివేయబడిన పిచ్చుట (లేబరు) కార్య కులను హెచ్చరించుట ప్రారంభమైనది. బోల్షివిజము వచ్చు

నని బెదిరింపులు కనబడుచున్నవి. విదేశాధికారుల సహాయ ముచేపింపబడుచున్నది. ఈ పనులన్నియు లాభకరములు కాలేవు; కాబట్టి, స్వతహాసలమును వాంఛించువారు తమ సామర్థ్యమును వెల్లడింపవలెను. తనంతటతాను సంరక్షించు కొనిగల పుత్రులకు తండ్రి స్వాతంత్ర్య మొసంగును; పెద్దవాడైనను, పిల్లవాడుగనే యున్న పుత్రులకు స్వాతంత్ర్య మొసంగును. స్వీయములనుగల నాయకులవలన కార్యములజేసి, విగ్రాండు అసమానమై పోయెను. భారతజేకము కూడ యీమురికి కాలములోనే పడవందగ జాగ్రత్తపడవలెను. — "మదరాసు మెయ్యు" పత్రిక.

* * * *

"మదరాసు మెయ్యు" పత్రిక.

"హిందూ" పత్రికా విశ్లేషణము ప్రాయమున్నాడు:— "మదరాసు మెయ్యు" పత్రిక యాజమాన్యము మారిపోవు నని యెల్లరకును తెలిసియున్నది. ఈపత్రిక అనేకపర్యాయము ల్విధముగ మార్పునొందినది. ఒకవైపున ఆంగ్లో-ఇండియను జేకమున, మరొకవైపున ఇండియను పక్షమును ఏక కాలముననే ఆకలించుచు కొంతకాలము కృషిసలిపెను. వార్తాపత్రికనుండి మాంటోగూనుకు ఈపత్రికాఫీసు మార్చి చేయబడిన పిచ్చుట, తత్సంఘ మార్పులవనో, మరొకటి కారణముననో నిది విరోధియను పత్రికయైనది. అప్పుడు పత్రికా సంపాదకుడగు రోమిల్లిగారు ప్రభుత్వమువారితో సంబంధము గలిగియున్నట్లు ప్రసిద్ధి. పిచ్చుట గ్రాహముగారి సంపాదకత్వమున నిది ఆంగ్లో-ఇండియనుభావపూరిత యయ్యు భారతీయోజనములయెడల సానుభూతివెల్లడించుచుండెడిది. బాల్గోగారి సంపాదకత్వమున పత్రికా స్వభావము మార్పు నొందినది. ఇది దీని పోషకులకు ఆమోదనాచుకముగ నుండు నట్లు కృషిసలిపినది. బాల్గోగారి స్థానమున కాశ్వత్థముగ నెవరును నియమింపబడలేదు పిమ్మట కంపెనీవారు ఈ పత్రిక ను విరోధియను సిండికేటుకు (విరోధియను సంఘమాళి) విక్రియించిరి నాకు నిశ్చయసమాచారము తెలిసినది. ఆసంఘ కాశ్వత్థమునకు టి. ఇ. వెల్లిగారును, ఇదివరకు "మదరాసు మెయ్యు" అఫీసునందున, ఇప్పుడు "కాపిటూ" పత్రికాఫీసునందును యున్న వ్రాసుగారు ఈ కార్యముమీదనే ఇట్లున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ పత్రికావిధానమున నిక గొప్పమాన్సి జరుగు నని తలపడవలయున్నది. — "హిందూ" పత్రిక.

* * * *

మనరాజకీయసమస్యసరిహంగరము

మనద్వైపముకు భారతజేకమున జేర్చినయెడల మనరాజ కీయసమస్య సంతృప్తికరముగ పరిష్కృతమగునని మేమిదివర కనేక పర్యాయములు తెలిపియుంటిమి. (బ్రిటిషు సంబంధము ను గలిగియుండి సంయుక్తరాష్ట్ర ములకు భారతజేకమును వి భజింపవలయునని భారతజేక నుప్రసిద్ధ నాయకుల అభిప్రాయ ము. సింహాళద్వీపము భారతజేకములతో జేరుట కన్నివిధముల తగియున్నవి. భూగోళకాన్త్రులనుబట్టి ఇది భారతజేకభాగ మే! కాని కాలవశమున రాజకీయములయందు ఆజేకమునుండి విభజింపబడినది. ఈద్వీపవాసులలో అధికసంఖ్యయులు భారతీ యులే! వీరీద్వీపమునకు ప్రపథమున భారతజేకమునుండియే వచ్చియుండిరి. వాగరకవిషయమునగూడ దీనికి భారతజేకము తో సామ్యముగలదు. ఆరెండు ప్రజేకములలో నివసించుజనులలో అనేకవిషయములయందు దైకత్వ గలదు. ఈ రెండు ప్రజేకముల యందలి జనులును ఏకాళములై కృషిసలపురముల సర్వే శ్వరుడు నిర్ణయించియున్నాడు. ఇట్టిస్థితిలో వీనికి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముండుటకు గతంచేమి? ఈ అభిప్రాయము నూతనము గాదు. ఇది అనేకులచే నామోదితమైనది. ప్రస్తుతము ఈజేక విషయముల వాంగ్మతమున దెలుపుచున్నది. టి. జనుటి డ్లెమ గా రొక సభయందు, ఈ జేకభావిస్థితి భారతజేకముపై వాధారపడియున్నదని నుడివియుండెను. ఇందుకు పూర్వమే యీ అభిప్రాయము ప్రజామానసముల నాకర్షించినను, ఇప్పుటి పత్రికలకు దీనిని వెల్లడించు ధైర్యము గాని, న్యాయబుద్ధిగాని కు తలిగినది కాదు. — "పి.టూ" పత్రిక.

—:—

వంగదేశ వర్తకసంఘము:—జర్మను వర్తకు లెట్టివారై నను హిందూజేకములో వర్తకము చేయుటకు దొరతనమువారంగీకరింపగూడదనియు, ఎవ్వడు లాభములపై వస్తు వేరు నుజేరించు బిల్లువకు అన్ని వర్తకసంఘములను గలసి పెద్ద సభ చేసి వ్యతిరేకాభిప్రాయమును తెలుపుట అవశ్యక మనియు వంగదేశ వర్తకసంఘమువారు మరి రెండు తీర్మానములనుజేసిరి.

చెన్న పురి ఆంధ్రసభవారి

క్రిస్తుమను ప్రదర్శనములు.

ఆంధ్రాహాలు 9 బ్రాడ్వే, బార్లింగును.

ఈసభ 1916-వ సంవత్సరమున ఏప్రిలు నెలలో నేర్పడు పబడి దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్నది. సభకు తగిన నిలయము మొదటిసంవత్సరమున లభింపక పోయినను రెండవ వత్సరమున ఇంగ్లీషు నైకిలు కంపెనీవారి ఉదారసహాయమున బ్రాడ్వేలో ని 900 సాధోపరిభాగము "ఆంధ్రాహాలు" సభవారికి లభ్యమైనదిగాని తదాదిగా నెన్ని ప్రయత్నములు చేసినను నైక సంకల్పము గూడ తోడగుటకు తరికామిచే ఆహాలులో నగర వాసులకు ప్రవేశము కలుగునట్లు ప్రదర్శనములను జరుపుట కింత వరకుచేపింపజాలకులేదు. క్రస్తుమను సెలవులలో విక్టోరియాపుర మందిరమున ప్రదర్శనములు జరుపుటకు చేసిన ప్రయత్నము గూడ నాభవనము మరియొకసభవారి కొనగబడుటచే నెవరేదనందున సభ్యుల కాభాగము కలిగినది గాని నేటికి క్రివారి కటా త్తుము గలుగుటచే సభోద్యోగులును ఇంగ్లీషు నైకిలు కంపెనీ వారును ఆయుర్యదమార్తాండభివజ్యుడి పండిత డి. గోపాలా చార్యులవారును చేసిన ప్రయత్న మిడదైనది. గృహయజమాను అదారభావముతో బహిరంగప్రదర్శనముల కనుమతి నొసంగిరి. పోలీసువారుగూడ లై సెన్సు నొసంగిరి. వచావ్యవస్థలగు నైక జమిందారు వారు త్వరలో తెరల సీతులు డ్రెస్సు లు మున్నగు నాటక పరికరముల నన్నిటిని గూడ సభ కుచిత్తు మగా నొసంగదలచిరి కర్ణాకర్ణిగి విని చాల సంతసించు చున్నాడను. ఆనదాన్యశేఖరుని నానుట నెన్నడు స్పష్టముగ ప్రకటింపగలుగుదు నా యని యుద్విగ్రహించు న్నాడు. ఈ ప్రద ర్శనములు ముగియాలొప్పుననే దానిని వెల్లడించు భాగ్యము నాకు కలుగుగాక.

ఇట్లుచూల పరంపరలు కలుగుటచే సభ్యుల యుత్సా హ మతికే యించినది. పాఠశాలల యందుండిన సభ్యులలో నుప్రసిదులగువారు కొందరుగూడ క్రస్తుమను ప్రదర్శనములకు వచ్చెదరను వార్త వీనుల విందుగా నిన్ను చే వింటిని. బల్లం నుండి టి. గాఢువాగారి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారును, కుటుూ నుండి వారిపొసాదరావు, బలిజేల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారును పెద్దాపురమునుండి డి.బి.కే. దీక్షితులు బి.వి. గారును, నెల్లూరు నుండి నేలనూరుల రామకృష్ణయ్యగారును వేంకటగిరి నుండి రంగనాథులు నాయుడు గారును మరికొందరును వచ్చెదరని యను ఈనుప్రసిద్ధ పద్దర్శకులందఱు సాత్తలను ధరింతు రనియును యాధిపార్త తెలియుచున్నది. ఇట్లే కుక్కపక్షి కళాం కునలె నాంధ్రసభ ఆంధ్రులయశమును దిగంతముల వ్యాపింప చేయుచు దినదిన ప్రవర్ధమానమై సభా నిలయమును నాటక ప్రద్యుపాలయములు ఆంధ్రకృపాములు ఆంధ్రాశ్రయమును పఠనమందిరములు గ్రంథాలయములు బహిరంగ గృహం తర క్రిడాస్థానములయ ఆచున్న కొని బ్రాడ్వే యందలి కుక్కాల్లను. కంపెనీవారి 8-9 సంఖ్యలుగల రెండుమే డలను పూర్తిగా నిండుగాక మని ఈశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నా ను. ఇట్టి యాన్నత్యము మనసభకు కలుగుటకు సభ్యులపోష కుల ఆంధ్రమహాజనుల సహాయమును సానుభూతియును సద్భావమును ముఖ్యముగ కావలయునుగాన వారిందఱువార భావులై సభాభి వృద్ధికితోడ్పడెదరు గాక మనయు ఈ సుపూ ర్యనాటకములను తిలకించెదరు గాక యుయును. కోరదను. ఇట్లు సభాభి వృద్ధి కత్తిధికముగ పాటుపడుచున్న నామిత్రుల కందరికిని కందనముల నొనరించుచున్నాను. ఈక్రిస్తుమను పండుగలలో సభవారు 7 నాటకములను ప్రదర్శించెదరు. అభ్యు యు సభ్యులు కానివారును గూడ నాటకములను తిలకింప వచ్చును. శ్రీలకు పూజులలో సంబంధములేకుండ ప్రత్యేక ప్రవిగ్నాములను సౌకర్యములను చేయుటకేనిగాన వాంఛు లందరును ప్రోత్సహింతురు గాక మని మరియుఁ సారి కోరుచు వినిమించు చున్నాను.

సభాహితాభిలాషి.

—:—

కాంగ్రెసు సమావేశము:— శిశి మధ్యా కార్యదర్శి సి. పి. గాంధీయూ ఆంధ్రాగారు 21-వ తేదీ నాటి యుర యము ఢిల్లీ శిశి విగ్నాములలో యు చక్కగ జరుగుట్లు స్వయముగా జూచుచున్నారని ఢిల్లీ ఛీక నేకమంది. పరిశు యు వచ్చెదరని తిలపించుచున్నది. పండుపు యుండెట్టి వాగును వలేపు శిశివృద్ధితి బాటకన్నది. శిశికాలపురస్క రముల లేపు చల్ల పోకిగారి మాత్రము వీరుచున్నది.

ప్రకటన

రేపటిదినము, క్రీస్తును పండుగదిన మగుటచే, మా కార్యాలయమునకు సెలవు సంగబడును. అందుచే, రేపటి ప్రతిక వెలువడదు. సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1918-వ సం. డిసెంబరు నెల 24-వ తేది
మంగళవారము.

వివరిత వాదము

భారత సంస్కారోద్యమ ప్రతికక్షు లాంగ్లేజీయున విచిత్రాభిప్రాయములను వెల్లెబ్బచుచున్నాడు. వీరిలో గొందరు, హిందూ దేశమునకు రాజకీయ సంస్కరణ మనలే కనికరాదని తమ నిశ్చయభిప్రాయము చెల్పుచున్నారు. మరికొందరులు గాక ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనము నంగీకరించుచు, దానికి విపరీతము గల్పించి ఫలవరిపాతము గావించు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఉదయ పక్షములను పైకెటుల నటించినను, సంస్కరణ విముఖులై యున్నారనుట తేలలేదు. ఉదయల వాదములను నవంబరు మాసపు "నెట్టికాతు సెంచురి అండు ఆఫ్" అను మాసపత్రికలో, వెల్లడింపబడియున్నది. కలకత్తాలో నిడివరకు హైకోర్టు జడ్జి కడవియందుండి ప్రస్తుతము వకారవేతనము నొందుచున్న సర్. హరీ. యల్. ప్రిథ్వి అను నాంగ్లో హైందవుడు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము హిందూ దేశమున కిప్పుడవరకు పనికి రాదనియు, ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటన మనర్థ వాచకమనియు మొదటి పక్షపు వాదమును సమర్థించుచున్నాడు. ఇందు వింత ఎద్దియులేదు. ఏలన, హిందూ దేశపు ధనమును సంత్రిప్తిగ ననుభవించి యిప్పుడింకను హిందూ దేశపు ధనముచే పోషింపబడుచున్న ఈ యద్యోగి హిందూ దేశపు ఋణమును తీర్చుట కిట్టి మార్గము నవలంబించుట, కాలస్యభావమున కనుగుణ్యముగ నున్నది. వీరి కృతఘ్నులతో ఇప్పుడు నిమిత్తము లేదు గాని వీరు తమ అభిప్రాయముల సేమాత్రము దాచక, వెల్లెబ్బచినందులకు మాత్రము సంతసింపవలసినదే. ఏలన, ప్రతికూలుర నిజోద్దేశము లెవ్వియో, స్పష్టముగ తెలిసికొనుట కవిక శక్తి గలుగుచున్నది.

ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనము ప్రభుత్వము వారిని దప్ప మిగిలినవారి నెవని బద్ధులగ జేయజాలదనియు, ఆ ప్రకటనము చక్రవర్తిగారి వాదనముతో తులనాగదనియు, స్పష్టముగా చాటుచున్నాడు. ఈ ప్రకటనమునకు మాంటాగూ గారవసరముగ ప్రాముఖ్య మొసగి, భారతీయుల కడియాసల గల్పించిరిని, వీరి అభిప్రాయము. మాంటాగూ సంస్కరణము లసలే బనికిరావని చూపిన కారణములు ఇందో చిటికె సంఘము వారు ప్రచురించిన దప్ప పేరెవ్వియు గానరావు. సోరు లేని ప్రజాసామాన్యము స్వపరిపాలనము వాంఛించుట ప్రథమకారణము. స్వపరిపాలన మే తెంచినచో విద్యార్థులు రయితలను పీషించెదరనుట రెండవ కారణము. హిందూ దేశమునకు రాజ్యాంగ సంస్కరణము సరిపడ దనుట మూడవ కారణము. స్వపరిపాలనము వర్ణభేదము నేక

ప్రదేశమునందు వర్ణలజలవనుట నాల్గవ కారణము. మాంటాగూ సంస్కరణవిధానము విప్లవకరమనుట ఐదవ కారణము. అన్నిటి కన్నను ఐ. సి. యస్. యద్యోగిని ప్రతిష్ఠ యికముందు నామమాత్రావశిష్ట మగునను కారణము స్పష్టముగా ప్రధానమని చెలిపిరి. వీరివాదమునకు రాలెట్టు కమిషను నివేదిక మాధారముగ గైకొనబడుచున్నది. సంస్కరణము మొదలంట బనికిరాదనుటయే, వీరివాదసారాంశమై యున్నది.

కలనల్ సి. యి. ఏలుగారు రెండవ పక్షపు వాదమును సమర్థించుచున్నారు. వీరు 20వ ఆగస్టు తేది ప్రకటనమును ప్రమాణముగ గైకొనెదరుగాని, స్వపరిపాలనా ప్రధానము నెమ్మదిగ జరుగవలయు ననియు, మాంటాగూ సంస్కరణములు 20 ఆగస్టు ప్రకటనమునకు భంగకరముగ నున్నవనియు, వీరివాదమైయున్నది. ఆ ప్రకటన సూత్రములను, మాంటాగూ గారతిక్రమించిరిని వీరు భయ మొందుచున్నారు. వీరియభిప్రాయ ప్రకారము సరియగు పునాదులు లేకుండ మాంటాగూ గారు సాధమును నిర్మించుచున్నారు. ఉద్యోగములలో భారతీయులకును, యూరపియులకును భేదానావకాశముల నొసగవలయు ననియు, రాజ్యాంగ సభలలో గూడ నిట్టి భేదానావకాశముల నొసగవలయుననియు, ప్రభుత్వాధికార ము మాత్రమైనను దగినచో, హిందూ దేశమునకు మితిలేని విపత్తు సంఘటించుననియు, అరాజకము ప్రబలి శాంతి యడుగంటు ననియు, వీరు చెల్పుచున్నారు. అందుచే, రాష్ట్రములం దొక్కమారు బాధ్యతాయుతవిధానమును ప్రవేశపెట్టుటకు బహుశివిజనలు సభలను నెలకొల్పవలయుననియు, అవి సాధ్యమగునంతవరకు భాషా ప్రయుక్తములుగ నుండవలయుననియు, వీరు గోచరున్నారు. బాంబాయి రాజధానిలో, ఘూర్జర, మహారాష్ట్ర, సింధు రాష్ట్రము సభలను నెలకొల్పవచ్చునని, వీరిమతము. ఈసభలలో ఆంగ్లేయభాష నుపయోగించ నవసరముండదనియు, ఏభాషాప్రజలు తమ స్వభాషను పరిపాలనా వ్యవహారములలో నుపయోగించవచ్చుననియు అట్టి సభలలో ప్రజలు తమ సామర్థ్యమును వెల్లెబ్బచుటకు వీలుగలుగుననియు, వీరు సూచించుచున్నారు.

ఈ సూచన యుక్తమయిన దనుటకు సందియము లేదు. ఇంతకన్నను, దేశము నే భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించి, ఏభాషాభాగపు పరిపాలన మా భాషలో జరుగవలయు నని శాసించిన ఎంతయో లాభకరముగ నుండును. అట్టి సమయమున, ఆంగ్లేయ విద్యార్థులతో పరిపాలనములో జోక్యము గలుగజేసికొని, ప్రజాసామాన్యమును బైకిరాసియు రను అపనిందకు తావుండజాలదు. ఆంగ్లోద్యమ మీ కారణముచేతనే, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కల్పవసరమని చెల్పుచున్నది. కాని కలనల్ ఏట్ గారు స్వపరిపాలనా ప్రధానము నభిలషించుట లేదు. విద్యార్థులు స్వపరిపాలనాభారము వహింపలేకుండుటచే, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ ప్రాకంఠ మిప్పుడు వలదని చూపుటకే వీరి కారణముల జూపుచున్నారు. ఆంగ్లోద్యమ మటులగాక, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము వెన్నెంటియుండవలయు నని కోరుచున్నది. ఏలుగారు, ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనపు వాదనమును ప్రయోజన రహితముగావించ జూచుచున్నారు. ఇదివరకు హిందూ దేశమున కొనగబడిన ముఖ్యవాదనము లొకటియు సభలముగాలేదు. గాణేగారి ప్రకటనము

నకే, కర్ణాటకభూభాగ విపరీతము గల్పించిరి. ఆగస్టు 20-వ తేది వాదన మయినను ఇట్టి దుర్మత జెండుకుండు సని యూహించితిమి. ఏలుగారు ప్రకటన దానికిని వేర్వేరు గల్పించి సంస్కరణములు కొనసాగుండ నుండునటుల ప్రయత్నించుచున్నారు. వీ రొక్కరే గాక, సర్. రెజిస్ట్రార్ క్రాడక్కుగారు గూడ, ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనము ఫలవరిపాత మగునటుల, నవ్వయించుచున్నారు. వారు ప్రచురించిన సంస్కరణవిధానము, స్వపరిపాలనాశాసనమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నది.

20 ఆగస్టు ప్రకటనము నంగీకరించుచు స్వపరిపాలనోద్యమమునకు ప్రతికూలముగ కృషి నలుపు రెండవ పక్షము వారిచే హిందూ దేశమున కెక్కు డపాయము గలుగ నున్నది. మొదటి పక్షము వారు తమ స్వాధీనతను నసందిగముగ వెల్లడించుచున్నారు. అందుచే వీరి ప్రాతికూల్యము నెవ రొనుట సులభము. రెండవ పక్షమువారి ప్రాతికూల్యము నెవ రొనుట కష్టసాధ్యము. భారతీయులు తమయెటుల నున్న యవాంతరముల నన్నిటిని గమనించి ఎవ రెటుల దలచినను సరకుజేయక తమ జాతీయోద్యమములను ప్రస్తుతముగ వెల్లడింపవలయును. ఎల్లండి జరుగుచున్న కాంగ్రెసు సభ ప్రజాశాసనసభలమున కేయే మార్గముల నిప్పుడవలంబించవలయునో నన్వేషించి, సత్వరకార్యదీక్ష బూచి నిజయము గాంచెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

జాతీయ తీర్థ యాత్రా సేవనము

సామ్యులైన మార్గశీర్ష మాసము తీర్థయాత్రా సేవనమున కనుకూలమైన కాలము. తీర్థయాత్రా సేవనము లోకజ్ఞానమును బడయుటకును ఆత్మజ్ఞానము నుపార్జించుటకును పురుషార్థమును సాధించుటకును ఔరమనయోజనకరముగ నొప్పుచున్నది. అట్లునామలు తీర్థయాత్రలను సేవించి మహత్ఫలమును బడసిన యితహాసములు నుప్రసిద్ధములు. జాతీయతీర్థయాత్రను జేయుట భారతీయుల కిప్పుడవారమైనది. ఇయ్యది సామాన్య తీర్థయాత్రల వలె ఖండములైన ప్రత్యేకస్థలా రాధనమునకు వారను నఖండమైన భారతమాతను సేవించుటకై చేయబడుచున్నది. దేశభక్తులు వారి వాక్కుభారములతోను పవిత్రభావములతోను పరమోత్సాహముతోను మహోజ్వలయై కామితార్థప్రదాయిని యై మహాసభ నారాధించుచు కృతార్థులగుచున్నారు. తీర్థయాత్రాపరాయణులు దేశభక్తుల మహోపదేశములను విని సేవావిధానమును గ్రహించుచు పూరిభరితు లగుచున్నారు. దేశభక్తాగ్రేసరులు చాచాభాయి నారోజి గోపాల కృష్ణగోఖలే మొదలగు మహానీయులు వారి పవిత్రసేవలన నుత్తరమును బడసిన విధము సేవకుల కాదగ్గముగ నుండగలరు. భారతజాతీయ చరిత్రమునందు జాతీయమహాసభాభుటము తేజోవంతమై విరాజిల్ల గలదు.

జాతీయమహాసభ ఢిల్లీనగరమునందీ వారంతమునందు గూడుచున్నది. భారతీయులు జాతీయ తీర్థయాత్రా సేవనమునకై నానాప్రదేశములనుండి యును డిల్లీ(దేహాలి)నగరమునకు వెడలుచున్నారు. దేహాలి నగర శ్రవణ మాత్రమున భారత రాజ్యలక్ష్మికి సంప్రాప్తమైన సువిపాక దుర్విపాకములు మనోగతంబు లగుచుండును. ఎన్నియో సామ్రాజ్యముల వైభవము నీప్రాచీననగర రాజ్యము సందర్శించినది. ఎన్నియో రాజ్యవంశముల నాశనము

వృత్తాంతములు

సంయుక్త రాష్ట్రముల లెక్క పెట్టు గవర్నరుగారు:—
వీరు 28 వ తేదీన లక్నోనుండి కలకత్తాకు వెళ్లిరి. ఆచట
బంగారా గవర్నరుగారి కతిధి గానుండును. 29 వ తేదీ నాటికి
మరల లక్నోకు వచ్చెదరు.

మార్వాడీలు - కర్ణాటకరవివాహము:— కలకత్తాలో
దగ్గుంగ మహారాజా గారి ఆధిపత్యముక్రింద మార్వాడీలు
మున్నగు ఉత్తరహిందూస్థానమువారు సభివేసి పటేలు గారి
కాసనమును నిరసించిరి.

రైలుప్రమాదము:— 21 వ తేదీన రాత్రి 9 గంటలకు
బంగళూరున దగ్గర రాజంగాన్డేషకును మధ్య 248 వ మైలు
వద్ద సామానులబండి పట్టాలనుండి తొలగినది. ఎవరికిని ఆసాహ
ము కలుగలేదు. 26 గంటలలో నిరోధము తొలగింపబడును.
ఆంతరవరకు ప్రమాదములకు మాన్పుట ఆవసరము.

కన్పూరంగయ్యంగారు:— ప్రతికాశ్రమియుగ ఆంగ్ల
దేశమునకు వెళ్లిన హిందూపత్రికా సంపాదకులగు ఎన్.
కన్పూరంగయ్యంగారు తేమముగా కృషిచేయునకు వచ్చుచు,
మొన్న సాయంకాలము సుయ్యనరేవు చేరిరి. జనవరి 2 వ తేదీ
కొలంబోరేవు చేరుదని తెలియుచున్నది.

సిపాయిల అల్లరులు:— సేనాని కార్మికదళమునకు
చేసినవారు కొందరు సెలవుమీద వచ్చి మరల బాప్రాకు
పోవునపుడు కన్ననూరునుండి వెట్టరొలువరకుకు ప్రతి స్త్రీ
నలూడు చాలా అల్లరులకు గావించిరి. వారి నాయకుడగు
మొయిదీన్ అను మాపిలావాదోక పోలీసు కనిష్టమున నిష్కా
రణముగా కొట్టిండున వారిని చెరసాలయోరుంచి, పిమ్మట
విచారణచేసి వారికి 6 నెలలు కఠింశిక్ష విధించిరి.

అధికారి నియోజకములు:—కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు కాం
తెలుగారు ప్రభుత్వమువారి నియోజకములు ఏ. ఆర్. నాథ్
గారి స్థానే కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. జె. టి. గయను
గారిని కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి. కర్నూలుజిల్లా
ప్రజాశాసన మార్కుబడిన న్యాయతి లక్ష్మీవరసింహారావు పంతులు
గారు కృష్ణాజిల్లా ప్రజాశాసన కలెక్టరుగా నియోజింప
బడిరి. అప్పగింపబడిరి డివిజను ఆఫీసరు పి. వేంకటరావును
గారికి మూడుమాసముల ప్రీవీటీజ్ సెల వియబడినది.

మహామహాలీ షేకతాలీ గారు:—మహామహాలీ నిర్బంధి
కులగు మహామహాలీ షేకతాలీ గార్లు స్వగ్రామము రాంపుర
మునెల్లి ఈచుధ్యవారి యంట కలిగిన మరణములవలన విచార
సాగరమున నున్న బంధువులకు చూచి వారమురోజుల లోగా
మరల చింద్రావతివచ్చు మృత్యు ప్రభుత్వమువారు సోద
రులకు ఉత్తరపు విచ్చివారు. సోదరులు విన్న చింద్రావతి
విడిచి జబ్బులుపురము, అలహాబాదు, లక్నో, మద్రాసులగుండ
రాంపురమరకు వెళ్లివారి న్యాయుండియా ప్రతిక చింద్రావతి
నుండి యొకరు క. తినిచ్చిరి.

మితవాదులు-జాతీయవాదులు:—మౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రి
మౌ. ప్రసన్నుల పరంజి, జవాంగీరు వెటిలు, ఏ. పి. సెతు,
బిష్ణుప్రసాదకామగార్లు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభకు రాతేరు.
వీరు ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభకువచ్చెదరు. మౌ. మరే ద్రిరాధదేశస్థి,
సర్ వాచా, 40 చంద్రావర్మ, మధోల్కర్, జోషి, మౌ.
డాక్టరు తేజబహదరు సప్తా, మౌ. పండిత జగదీశ్వరాయలు,
సర్ విశ్వవతి, మౌ. ప్రవేళచంద్రమిత్రి, మౌ. సత్యనాథు,
సత్య, మౌ. పాతకు గారు మౌ. గువారు ఢిల్లీ కాంగ్రెసు
సభకు గూడ వెళ్ల సంకీర్తింపలేదు.

మనోరా స్త్రీయ:—బి. వి. ఎస్. ఎస్. కంపెనీవారి
“మనోరా” స్త్రీయ సవంబు 2 వ తేదీ లండనునగరము నుండి
బయలుదేరి 23 వ తేదీన బొంబాయి చేరును. వైమాకు, కేపు
కాలనీలవద్ద నిలబడినట్లున్నది. జనవరి 11 వ తేదీ మొదలుకొని
ప్రతి కనివారమునాడు ఒక స్త్రీయ 12 గంటలపుడు ఇంగ్లండు
ప్రక్కబోవలయు మొయలు తిసాయికు పట్టుకొని బొంబాయి
నుండి బయలుదేరుచుండును. జనరలు రాష్ట్రాధీశులలో టిఫా
యొద్దకు కట్టివేయబడవలయునో ఇంకను నిశ్చయింపబడ
లేదు. ఇంతలోనే నిశ్చయింపబడగలదు.

ద్రుడు ఢిల్లీనగరమును రాజధానీపురముగ నిర్ణ
యించుట వైవఖుటనయై యుండును. పురాతన
నవీన ఢిల్లీ నగరమునందు భరతఖండమునందు
స్వరాజ్యసాధ నిర్మాణమున కవసర మైన మూల
స్థంభనిర్మాణమునకు జాతీయతీర్థయాత్రాపరాయ
ణులు వారి విద్యావివేకములను వినియోగించి
సంపూర్ణయాత్రాఫలమును బడసి కృతార్థులయ్యె
దరు గాత!

కృష్ణామండల రయతుల మహాసభ

పూర్వగ్రామములో జరిగిన ఈ సభలో, నీటి
తీరువ హెచ్చుదల వనికేరాదని తీర్మానింపబడెను.
సభాధ్యక్షులగు రాయబహదూరు కూర్మా వెంకట
రెడ్డిగారునుగా రీ విషయమై మహాసభాధ్యక్ష
మొసగి, నిటితీరువను హెచ్చుజేయుటచే రయి
తుల యిక్కట్లు ఎటుల మితిమీరునో దృష్టోచరము
గావించిరి. కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరిజిల్లాలలో
రయతు లేకగ్రీవముగ నీ హెచ్చుదల అర్థదా
యక మని మొరలిడుచున్నారు. ప్రజాసామా
న్యముపై సభిమానము వహించెడి అధికార
వర్గమువారు వారి మొరల నాలించి, తీవ్రాందో
ళనమున కెడమీయక తమ యుత్తరువును రద్దు
జేసికొన గోరుచున్నారు.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని యూరేగింపు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని యూరేగింపున కావ్య
న సంఘమునా రేర్పరచిన మార్గము వనికీరాదని
ఢిల్లీ అధికారులు త్రువ విచ్చిరట. ఈమార్గమున
తొరణములు కట్టుటకు వీలులేదని తెలుపబడెనట.
ఈ యుత్తరువు రద్దుచేయబడనంతవరకు, యూరే
గింపు టుత్తనమును మానివేయుట కావ్యన
సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఢిల్లీ అధికారులొకరు
స్వైవిషయములలో తొందరల గలిగించుట జూడ
వారి దృష్టమము మారలేదని స్పష్టమగుచున్నది.
రాజప్రతినిధిగారు వెంటనే అధికారుల నిరంకుశ
చర్యల నాపుట భావ్యము.

సువార్త

ఢిల్లీ కమిషనరుగారింతకాలమునకు వివేక
చంద్రపాలు గారిపై విధింపబడిన నిషేధమును
రద్దుజేసి, వారిని ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభకు వెడలుట
కుత్తరు విచ్చివారని, అస్సాసియేటుకు వెళ్లువారు
దెలుపుచున్నారు. కాంగ్రెసు రాయబారములు
ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలగూడ దను నుత్తరువులు
గూడ త్వరలో రద్దు జేయబడు నని యూహించు
చున్నాము.

22 వ తేదీ శేషతేదీలాగా పెనపుత్తిగ గ్రామమున
రైలు సమావేశమై డి. డల్మియా వారిచేయు గ్రామ
సంచాయితీలనున్న చట్టి ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకు
తగిన ప్రయత్నములు జరిగినవి.

జంతువుల చేష్టలవలన తుపాను గలిగించుట:—
సముద్రతీరమున తిరుగు పక్షులు తుపాను వచ్చు
కేళ సముద్రతీరమును విడిచి దేశమధ్యకు కేళు. అని
తీర్మాన పెరిపోవుట తుపాను రాకను నూదించును. అపక్షు
లు విస్తారముగ సముద్రతీరమున ఎరుచుండుట అపక్షుల
వాయునివనము. కొన్ని పక్షులు అపక్షులయంతయు వీచున
పుడు చాలవైగా పెగురును. తుపాను గాలి వీచునపుడు సము
ద్రజలమునకు కడుచేరుగా పెగురును. తుపాను వచ్చుకేళ
గాడిదలొంద్రొవెట్టును గొట్టులు గురులుగా వెచ్చు స్థల
మున చేరును. తుపానురాకను పండులగూడ గలిగింపగలవు.
మక్కలు లోకము ముడుచుకొని మొరుగును. పిల్లులు మూల
మూలల నెదుగును. ఈనూచనలవలన ముందు త్వరలో తుపా
ను కలుగు నని సాధారణముగ గలిగింపవచ్చును.

నవనాశించినది. ఎన్నయో మతవర్తివర్తనములను
ధర్మపత్రికవర్తనములను జూచినది. రక్తప్రవాహ
సిక్తములైన కొల్లల ననుభవించినది. కాళిందీ
తటకృత మైన కృష్ణమురళీగాన కృతిధ్వనులతో
విరాజిల్లినది. శ్రీకృష్ణావతార లీలతో పానన
మైనది. ధర్మాధర్మములను వృద్ధిక్షయములను
సుఖదుఃఖములను ననుభవించిన ఢిల్లీనగర రాజము
నేటికిని ప్రతిభాయుక్తు విరాజిల్లుచున్నది. ధర్మ
మూర్తియైన ధర్మరాజు దేశభక్తుడైన కృష్ణరాజు
దుర్బిద్యుడైన మహమ్మదు టాగ్లకు దురభిమాని
యైన జేరొంజీబు మొదలగు రాజుల పరిపాలనము
నకు ఇంద్రక్షప్తము కృష్ణవర్ణము, తుగ్లకా
బాదు జహానాబాదు ఢిల్లీనగర రాజములుగ
నున్నవి అనాఃనుండియును ఢిల్లీనగర రాజవంశము
భారతరాజ్యహరిణునకు సింహద్వారప్రవేశ
ముగ బిగింపబడుచుండెను. ఢిల్లీ నగరాధి
పత్యమునకై కలియుగాదియుండియును శోభవము
లైన పీఠవాత్సల భావ్యవాత్సలు మానవ
హత్యలు సత్కీర్తనములు ఐరోపా మహాసామ్రా
మమువలె రాజుల మహత్వమును ధర్మబల బాహు
బల సంరంభంబును ననంతముఖముల చాటు
చున్నది. ఇట్టి ప్రాచీననగర రాజమునందు నూతన
రాజధానియందు నవధర్మసాధనాసంధిసమయము
నందు జాతీయమహాసభ గూడుట వరమప్రయో
జనకరముగ నెంచదగియున్నది.

కొరవ పాండవయుద్ధమునందునలె నైరోపా
సంగ్రామము నందును విజయము ధర్మాధీన
మః యును బహు బలాధీనము గాదని చును స్థాపింప
బడినది. ధర్మసాత్వత్వప్రేములైన బ్రిటీషు
క్రజలు ధర్మసిద్ధాంతమును స్థాపించుటకై అపార
మైన త్యాగమును జూపిరి. భారతీయుల యపూర్వ
త్యాగము సాహసకర్తామములు మిత్రమండలి
విజయమునకు దోడ్పడినవి. లోకమునం దంత
టను స్వమినిర్ణయ సూత్రరూపమున ధర్మ
సాత్వత్వ సిద్ధాంతము స్థాపించుటకై జనవరి
మాసారంభమునందు ప్యాసిఫిక్ సముదందు సంధి
సభ గూడుచున్నది. సంధిసభయందు సకలరాజ్య
ముల స్థితిగతులు విల్పముమహాశయుని ధర్మసూత్ర
ముల కివరూపముగ నిర్ణయించుటకు ప్రయత్ని
మాలు జరుగగలవు. సంధిసభకు బికానీరు మహా
రాజు సర్ సత్యేంద్ర క్రసన్నసింహ భారతీయ
క్రతింధులుగ నియోజకబడినను వారు ప్రజా
క్రతింధులు గాను. బ్రిటీషుక్రజలకు భారత
ప్రజాశాసనములను దెలుపుటకు ప్రజాప్రతినిధిని
నియమించుట యవసరము. భారతీయుల స్వయం
నిర్ణయశాసనములను బ్రిటీషు ద్వీకములందు
వెలడిచేయుటకు భారతజాతీయ తీర్థయాత్రాఫల
మును స్వదేశమునుండి లండనునగరమునకు
మార్పుల యవసరము. ప్రత్యేక మహా
సభాసమావేశ సమయమున బొంబాయి సభ
నుండి చీలిపోయిన మితవాదులందు కొందరు ఢిల్లీ
నగరమునందు గూడగలరు. శ్రీనివాసశాస్త్రి
గారు మితవాదులకు మార్గదర్శకులుగ నుండి
నందులకు పంద్యులు. భారతజాతీయ మహాసభా
చారిత్రమునం దిట్టి సందర్భమయ మితవర
కొన్నాడును సప్రాప్తము గాతేను. సప్రాప్తమైన
సుముహూర్తమును వివేకముతోను దూర్బద్ధి
తోను సాహసధైర్యములతోను వినియోగించుట
కును సనేకసామ్రాజ్యముల జననమరణములను
సందర్శించిన ఢిల్లీ నగరము సకలవిధముల దగి
యున్నది. అతిపురాతన మైన ఢిల్లీ నగరముఖ
మున నవయుగ రాజ్యధర్మమును భరతఖండము
నందు ప్రకించుటకై శ్రీ పంచమజ్జరి రాజేం

పరిపాలనా విరామము

(రైతుల విజయ)

ఇంగ్లండు

సర్ డగ్లసు హేగుగారిని గౌరవించుట.

లండను, డిసెంబరు 19:— యుద్ధ చరిత్ర గ్రంథాలలో "సెక్ డగ్లసు హేగు" బుచ్చాడు గారు సర్ డగ్లసు హేగుగారిని గూర్చి "డెయిలీ స్టెప్"లో సోక వ్యాసమును వ్రాసెను. అది చాల ఉత్సాహకరముగ నున్నది. అత డిల్లీ చెప్పినట్లు న్నాడు:— లీ, బాన్సుగార్లవలె హేగు ఫాక్ గార న్యోగ్య సహాయము. జనరలు ఫాక్ గారికి క్రిటికులైన సైన్యమే ఆయుధములను, టాంకులు మొదలగు వానిని సరఫరా చేయుచు వచ్చెను. చివరకు బ్రిటిషు సేన యేలు డెండాల్సు సేనాని నణగారొక్కెను. మార్గము ఫాక్ గారు యుద్ధపు యేర్పాటులను చేసిరి. సర్ డగ్లసు హేగు గారు తమ పరికరములను సమకూర్చుటయేగాక చాలవరకు కార్యసాధకులైరి. వైయధికారియైన ఉత్తరపులకు వ్యాయముగ శిరసావహించి చేయు లెట్టి నెంటులవంటివాడు కాదు. హేగు అతడు మంచి నేర్పరి. 1914-వ సంవత్సరమునడియు మార్గము ఫాక్ సర్ డగ్లసు హేగుగారిని సగానముగ నుండిరి. ఫాక్ గారి నియామకమున కత్యంతసరళహృదయముతో పని చేసినది హేగుగారే. 1918-వ సంవత్సరపు జూలై యుద్ధ మంత విజయవంతముగ జరుగుటకు చాలవరకు హేగుగారే కారకులు. ఆ యుద్ధమున నే మార్చి జయం ప బడి తిన్నూలమున సంగ్రామము విజయముతో నంత ముందెను. సర్ జాను మారు గారివలె క్రొత్తనైపుణులు "లిరిషియ" చేయుట లో హేగుగారు చాల నేర్పులు సర్ డగ్లసుగారు ప్రాప్త్యులో చేసిన మొదటిపని స్వసంరక్షణము. అంత చాల కాలమువరకును మనవారలు సిక్కింపవలసి యుండెను. సంఘర్షణ యుద్ధము కేవలము చూచుటకు తగినది కాదు. అది పుత్యుజ్జ్వలతవంటిది. మరెయొకరితో ఉద్వేగియై యుచటనుండిన చాలెనిగియుండును. అయినను హేగుగారు రసమానశాస్త్రసంపదలగలవారు. వారి ప్రవర్తన మంతకంటె అధికమైనది. శత్రువులను బూని శత్రువు లడవిన్నగములవలె బోరు ఈ యుద్ధమున నంతగా వాద నొందటండు లెంతయు మంచిని వ్యాయము చివరకు విజయ మొందక తీరదని ఇతని కత్యంతవిశ్వాసము. అందువలననే ఎంత ఆవదించినను ఉత్సాహమును నీడవండెడివాడు. కీర్తి ప్రతిష్ఠలను వ్యాపింపజేయుట యనని అతనికోరిక కాదు. అతని ఓర్వీకమేరలేదు. అతనితో సమానమైన వాని నింకొకని చెప్ప వలెన్న సర్ జాను మారునో, లేక విఖ్యాతిశాస్త్రజ్ఞుని యైన ప్లాట్టండు జేష్యుడు మాంట్రాజు గారినో చెప్పవలయును. అతిదౌర్జన్యవిషయములందు నత డక్షిణత వ్యాయముతో ప్రవర్తించుచుండెడివాడు ఆపత్కాలమునం దతడు చూపిన ఆసామాన్య ఉపాధానము తక్కినవారి కుత్సాహము కొనగ నుండెను. వెల్లింగ్టన్ నాటినుండియు బ్రిటనుజేష్యున నింతటి కూరుడు జన్మించియుండలేదు. అతనికి మించిన పెద్దకునిషి యు నాటినుండి జన్మించి యుండలేదు.

డోవరువద్ద హేగుగారిని గౌరవించుట.

లండను, డిసెంబరు 19:—లండను కేసుల మార్గచక్రమున సర్ డగ్లసు హేగుగారు డోవరువద్ద దిగిరి. ఆసమయమున నై నిటలును నావికులు నరికి కపరిమితమగు మర్యాదను చేసిరి. సముద్రరంగమున నుండిన బ్రజలు వేలకొలదిగ నూడి తమ యుత్సాహమును వెల్లిబిచ్చిరి. సుప్రసిద్ధ సేనాని "జాను ప్రెడెల్"ను బెల్జియము ఆనుపరియోడ నెక్కి ఇంగ్లీషు ఛాంసు దాటెను. ఆసమయమున నరికి వెంట మూడుయుద్ధ నౌకలుండెను. దానికి మార్గ మధ్యమున ఆట మోటారు పడక యును, సముద్రవిమానములును, విమానములును గలసెను. తాత్కాలిక సంధి జరిగిన పిమ్మట మొదటి సారి ఇంగ్లండులో దిగుట కిదియే ప్రథమము గావున డోవరులో నతడు దిగెను. అల్లు దిగుటలో కివనరు, రాబర్టు మొదలగు మహానుభావుల నతిదనుకరించెను. జాను (బెయిడెట దరిచేరి నంతలే సర్ డగ్లసు హేగుగారు వంతెనమీద నిలచిరి. అతని ప్రక్కనె వైసు ఆడ్మిరల్ నెక్ రోగరుగారుండిరి. చుట్టును సేనానులుండిరి. సుప్రసిద్ధనావికోద్యోగులు దిగిన వెంటనే హేగుగారిని గౌరవించిరి. నావికుల "గార్డెస్ ఆఫ్ ఆరును" "రాయలు" మేరీనరైటు ఇన్స్పెక్టరులును వ్యాండులవాయిం

యించుచు వేరువకు పారాయనిచ్చుచుండెను. ఓర్వక నడుగితే గనే హేగుగారు లెండుదశలనులకు పరిశీలించిరి. ఆసమయమున ప్రేక్షకుల కకతాళభవములు నింగియైవును. అనంతరము హేగు గారు డోవరుమేరుగుగారి మోటారు నెక్కిరి. విజయవంతు లగు సేనానుల వెనుకనుండు మోటారుల నెక్కిరి. మార్గము తటను నైపుణులు పంపులు తీర్చిదిలచుండిరి. మార్గముంతయు నుండరతరముగ పతాకములతో నలంకరింపబడియెను. నావికా కార్యాలయమున కేసునపుడు చారిసాడపును ఆశ్రయింతా వాము ప్రదర్శితమయ్యెను. స్టేషనులో నాదరించువపుడు డోవరు రికార్డుల హేగుగారి నాదరించుచు నొక విజ్ఞాపనను చదివిరి. సర్ డగ్లసు గారు తమ తరపున ను సేనానుల తరపునను ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు నిట్లనిరి. ఈబహు మానము కేవలము వ్యక్తిసంబంధమైనదికాదు. అంతటియొక్క గొప్పతనమును ఆ సమయముయొక్క గొప్పతనమును అది వికటపరచుచున్నది. ముందటి జాత్యేష్టత్యము నవినూదించు చున్నది. ఎవరి ఆసమాన దైర్ఘ్యసాహసములు విజయ వారణము లయ్యెనో ఆమహావ్యక్తి పురుషులను బహూరించుచు గ్రేటు బ్రిటనిష్టము వారికి కృతజ్ఞత్యమును తెలుపుచున్నది. యుద్ధ సమయమున నతి దివ్యముగ డోవరువద్ద పనిచేసినవారి నతడు స్తుతించుచు చెప్పెను. లార్డు లెట్టి నెంటు హేగుగారు ప్రభువు మరియొక సన్మాన పత్రమును హేగుగారి కర్పించిరి. హేగు గారుండులకు ప్రత్యుత్తరము నొసగిన పిమ్మట వారును వారి స్నేహితులును లండనున కేగిరి.

భేరింగు వ్రాసునకు వచ్చిపిమ్మట వారిని కన్నాటు ప్రభువుగారును, లాయరుజార్జి గారును, బాల్కన్, బోథా సేనాని, సర్ రాబర్టు బోర్డను, సర్ ఎస్. పి. సింహా, లిక నీరు మహారాజు, లండను నందలి వలసజేష్యు సభ్యులు, యుద్ధమంత్రి వద్దపధ్యులు, ఆస్పిత్రిక్తు, సతిగారలు, ఇంకను ప్రఖ్యాతిగన్న వారలు ఎవరొక్కరి సత్కరించిరి. గ్రీనేడియరు గార్డు లవటికి వచ్చిరి. రాజుగారి బండ్ల యిరు వచ్చెను. అంత హేగుగారును అతని స్నేహితులును బకింగుహాము కోటకు బోయిరి. దానికడకును వీధుల లంకరింపబడినెను. వేల కొలదిజను లుత్సాహముతో గంటలకొలది వారినిబూడ వేచి యుండిరి. డగ్లసుగారి బండి స్టేషను నుండి బయలుదేరగ నే నెంటు మార్చునచ్చి గంటలు వాగవారంభించెను. పెద్దసంపు గా గూడిన జనులంద టొక్కపెప్పున ఉత్సాహమును జూపిరి. సర్ డగ్లసుగారు తమంతోషముతోనుండిరి. అతిశయ కృతజ్ఞతా వందన ముల స్వీకరించుట లో తెర పి లేక యుండెను. వై మాని కడ భ మొకటి పైను చుట్టి తిరుగుచుండెను. బ్రఫలరు స్టేషనుదగ్గర కతడు వచ్చు నప్పటికి మిక్కిలి బిగ్గరగధ్వనిచేయుబడినెను. కాత్సపూరుపిద్ది, పిక్ డెలి మొదలగు వీధులన్నిట నటులనే యుత్సాహము మిక్కిలి సందడిగ నుండెను. కోటనుండి మూడ మరయు నవరమిత ముగా నుండెను. ఏడు విమానములు స్టేషను నుండియు నరికి వెంటవచ్చుచు కోటచుట్టును తిరుగుచుండెను. సూర్యాతమను న నవి "జేగేజుజేగేజు" మని మిటుమిట్లు గొల్పుచుండెను. మరికొంచెమునేపు గడదిన పిమ్మట మరి 11 విమానములు యుద్ధవ్యూహముగ నేర్పడి కోటవద్ద నుండెను. అప్పుడు హేగు గారును స్నేహబృందము నహ్వానితేరిచు. ప్రేక్షకుల ఉత్సాహ మతికోలాహలముగ నుండెను. వారు కోటలోని కేసు నత్యుత్సాహవ్యవస్థల తిదిదానముగ నుండెను. చక్రవర్తి గారు రాష్ట్రసహితులై తక్కిన రాజకుటుంబభవలతో కలసివారి నాదరించిరి భోజనములబల్ల కుక్కోంగారముగ నలంకరింప బడినెను. మొత్తముమీద 48 గురు భోజనమునకు గూర్చుండిరి. అందు రాజదంపతులును, ఆల్బర్టుమునరాజు గారును, మేరీ రాణిగారును, ప్రధానిగారు మిల్నరుప్రభువుగారు, హేగుసతి గారు, సర్ విలియము రాబర్టు సేనాని, సర్ హెన్రీ విల్సనుసేనాని, సర్ డగ్లసు హేగుగారి సేనానులు నుండిరి.

ఆస్ట్రీయా

యుద్ధమునకు బాధ్యులు.

లండను, డిసెంబరు 19:— యుద్ధమునకును సేనానిరా జయమునకును బాధ్యులగువారిని విచారణచేసి శిక్షించుటను గూర్చి ఆస్ట్రీయా పార్లమెంటుసభలో అన్ని వర్గములవారు సోకచట్టము నుపపాదించిరిని వినున్నానుండి వార్త వచ్చినది.

విల్సనుగారి ఇంగ్లండుప్రయాణము
లండను, డిసెంబరు 20:— రాజుగారు క్రిస్టును దినమునాడు వాట్టింగుహాము పురమునకు బోవుట మూవేసి విల్సనుగారికి స్వాగతమిచ్చుటకు రాజుగారు లండనునండే యుండురు విల్సనుగారు బకింగుహాము రాజనందిరమున రాజుగారి అతిథిగ నుండురు భావింపబడుచున్నది. అధినివేళ ప్రతి నిధులుగూడ నున్నంచు విల్సనుగారి కొసగబడు సన్మానము సర్వసామ్రాజ్యపక్షమున నుండు నని యూహించుచున్నారు. యూరపునందు విల్సనుగారు గవర్నరునములకు తగ్గించుటవలన విల్సనుగారి యేర్పాట్లయందు మార్పు చేయుబడె నని తెలుపబడినది.

వివిధ దేశ సమ్మేళనము.
లండను, డిసెంబరు 17:— వివిధ దేశ సమ్మేళనమునకు (వెనెడెంటు విల్సనుగారు ప్రతిహారును వదంతి నిరాధారము. విల్సనుగారే ఆసమ్మేళనమును ముఖ్యముగాకొరిరి. ఆమెరికాప్రతినిధులు ప్రతినిధిమును పత్రికలవారికి తెలుపుచుండురు. పత్రికాప్రతినిధు లొసంగిన సత్కారమునకు విల్సనుగారు చాల సంతసించితి మనిరి. ఈసభ్యులము పరస్పరమును కలదని నడిచిరి.

గుట్టపు పందెములు.
లండను, డిసెంబరు 20:— గుట్టపుపందెములు మరల యుద్ధము రాకమునపు జరిగినరీతినే డెర్బీ ఇప్పము మున్నగు పందెములు సంవత్సరమున 280 దినములు జరుగునని జాకీ క్లబ్బువారు తెలిపిరి.

మూలధనమును హెచ్చించుట.
లండను, డిసెంబరు 19:— ఇండియా ఛార్జర్స్ బాంకి వారు మూలధనమును 20 లక్షలకు హెచ్చించిరి

సమ్మేళనము తీలుట.
లండను, డిసెంబరు 17:— మాంచెస్టరు పనివాండ్ర సమ్మేళనము తీటినది. నేపథ్యము యుక్తకాలలలో పని ప్రారంభమైనది.

నూలువ్యాపారము.
లండను, డిసెంబరు 19:— నాయిదాభేరముల నికో ధము తొలగింపబడిన దని లిసబూను సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ఒక టి. సి. ఎస్ యువ్యోగి (పింఛెరుదారు)
గుప్తదానము.
లండను, డిసెంబరు 19:— ఇతడు ఇండియా మంత్రికి 1000 పానులను తనపేరు తెలుపబడవంపి ఆహమనునగు గిర్గాములలో కాటకము కలిగినపుడు పుజలబాధకు తొలగించుటకు దానికడ్డిని వినియోగించుచుండవలె నని వ్రాసెను. ఇత డాక్రడేములం దుద్యోగముచేసి ఇపుడు ఫించను పుచ్చుకొని బ్రిటిషుజేష్యునం దున్నాడు. మాంట్రాజుగారు దాతకు పత్రికాముఖమున వందనములను తెలిపిరి. తిగినయేర్పాటులను చేయుటకు ఇండియా దొరతనమువారిని కోరిరి.

నౌకాపరికరములు.
లండను, డిసెంబరు 21:— ప్రపంచపు నౌకాపరికరములనుగూర్చి వ్రాయబడిన వ్యాసమునందు సర్ జేమ్స్ గ్లాన్సీ విల్సనుగారిట్లు వాదించుచున్నారు. ఇంక కొలదిదినములలో నౌకలు వాంఛింపబడిన దానికంటెను అధికముగనుండగలవు. సముద్రపుకేవులు యుద్ధమునకు పూర్వమున్నంతకు రెండంతెంకాగలవు.

స్పెయిను
జర్మనురాయ బారికి ప్రయాణపు చీటినిచ్చుట.
మెడిడు, డిసెంబరు 20:— జర్మని రాయబారికిని అనుచరలకును ప్రయాణపు చీటినిచ్చబడినది.

నేనలోనివారి కుద్యోగములు:— నేనలోనుండి తగ్గింపబడువారి కుద్యోగములను సమకూర్చుటకు ఢిల్లీనగరమున ప్రధానసంఘమును జేతమునందంతట నుపసంఘములు నేర్పరు ప బడును. వారందరును కలిసిపనిచేయుదురు.

బొంబాయి కాలగ్రామ కమిటీ:— తేలిక మహాసభా ప్రతినిధుల నెమ్మకొనుటకు బొంబాయి కాలగ్రామ కమిటీ వారు 22-వ తేదీని సమావేశమైరి. బొమ్మంటి గారి ప్రాతినిధ్యమును రద్దుపరచవలయునను తీర్మానమును జమ్నాదాసు గారు రుద్ర సంహరించుకొనిరి. సంధిసభ స్వయంనిర్ణయనూత్రము ప్రకారము నిజమైన ప్రకాశతరిధిని బంపలేదనియు, తిలకుగారి సజ్జీ ప్రతినిధిగ నెమ్మకొనవలసిన దనియు, ఢిల్లీలో జరుగబోవు మహాసభ కధ్యక్షులు లు గ నున్న వారిని గూడ సంధి సభకు బంపవలయు ననియు తీర్మానమును చేయబడినది. పిమ్మట నీక్రిందివారు యావద్భారత సంఘసభ్యులుగ రాబోవు సంవత్సర ముండవలయు నని తీర్మానింపబడినది:— మా॥ జిన్నా, ఎం. కె. గంధీ మా॥ బి. బె. పటేలు, బి. జి. హర్షి మను, జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు, బి. జి. తిలకు, ఎన్. సి. కెల్కార్, పి. కె. తిలంగు, ఉమామనుభావీ, సి. వి. వైద్యా డి. డి. శరేయు, ఎం. ఆర్. జయేకరు, మా॥ డి. వి. బెర్నీ ఆర్. పి. కరండికారు, ఎన్. జి. బాంకరు, మా॥ షెర్పు జేవాణీకాంటి, ఎన్. బి. వొభేకరు, కృష్ణలాల ఎం. జేకారు ఎన్. వి. కొవానీ మాత్రీ గోవిందీ గారలు.

స్థానిక వార్తలు

బ్రాహ్మణేశ్వర కాళిదేవరేమః— ఈ నెల 27 తేదీన సుబ్రహ్మణ్యం తెలియబడింది. కాని యిది వైశాఖ లో జరుగును. సరియగు తేదీ ముందు తెలిపబడును.

కవిసార్వభౌముని రాక— కవిసార్వభౌముని లగు 55 రిండినాథ కామరూపాచార్యులు చిత్తపట్టణం ద్వారా సంగమియై యాహ్వానము సంగీరించి, జనవరి నెల 10-వ తేదీ తెలంగాణకు వెళ్లును అని తెలియచున్నది.

కై) సవ కలాశాల— మదరాసు కై) ప్రకలా కాలాశాలకు రెవరెండు డాక్టరు స్కిన్లు గురగాను, (ప్రా) సె సు పి. డ్రెస్సు గారను మాస్ట్రు సెలారంధునుండి యువకార జేతమునా ప్రయ్యోగిని కృతజ్ఞతను వెల్లడ రని తెలియ చున్నది.

చెన్నపురి హోటల్— 1-1-1919 వ తేదీ మొద లు 30-6-19 వ తేదీవరకు చెన్నపురి హోటల్లో న్యాయ మూర్తి సి. ఎఫ్. నేపియ, మాస్ట్రు న్యాయమూర్తి సి. పి. కుమారస్వామి కామ్రొగార్లు న్యాయమూర్తులుగా పనిచేయు టకు గవర్నరుజనరలుగా సమమతించిరి.

ఆతిథ్యము— మానసియలగు దివాను బహదూరు పి. రాజగోపాలాచార్యులు సి. వి. యి గారు, మ్రొందిన అధికారల సంఘమునకు వెట్టుడు ప్రభువు గారికి, వారి సతి కిని, సంగం రాజమునందలి తల్లారు తోటయందు శేపు 26 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఆతిథ్య మిచ్చెదరు.

కాలండరులు— కాలేషను గారిచే పంపబడిన కాలండరులు రెండను, రెండు పటములను మా కార్యస్థానము జేరినది. కాలండరులు బహుమందరముగ ముద్రింపబడినవి. వటములు మనోహరముగ నున్నవి. కాలేషను గారి అద్వర్ ప్రైజింగు సామర్థ్యమున కిది సిద్ధమగునని నన్ను వని చెప్ప నగును.

మహమ్మదీయ నిర్బంధితులు— కనివారము నాడు మేము మహమ్మదాలీ, మే. లాలీ గార్ల పరిస్థితులను గు రించి యొక యంత్రమును ప్రయోచించుచు, దానిని పి. లి. మ. గారు వాసివారని యాదాహరించుచున్నాడు. అది పొర పాటు. ఉత్తరమున (వాసివారు సోదరుల న్యాయవాదు లగు ఓ. బి. గాటిగారిని కలవొన ప్రార్థితులు.

మదరాసులో మరణముల సంఖ్య— డిసెం బరు 21-తేదీవరకు సంకల్పించిన మరణముల సంఖ్య వేయిం టికి 666. 6 చొప్పున నున్నది. గతవారపు సంఖ్య 1000 కి 60 కి చొప్పున నున్నది. కలరా వృద్ధిచుచున్నది. 15 గురికే వ్యాధి సోకింది 7 గురు మరణించిరి. పెద్దనాయక పేటలో ననేయి వరణించిరి. ఘేగు ఉద్భవించింది. 20 మందికి సోకింది. 12 గురు మరణించిరి. ఇంట్లయెంజువలన 58 గురు మరణించిరి.

కార్లకొర్రు సర్కసు— సర్కసువారు ఎప్పటి వలె నిన్నటికామ్రొని తమకు మోపు ప్రదర్శనములను గావించిరి తాడు వై నొక బొటాడా చేసిన ప్రదర్శనములను, సింహములు మనుష్యుని భుజముపై నిలబడిన ప్రదర్శనములు, సింహము మేక ఎద్దులు ఏక పాత్రమున భుజించుటయును అతి మనోహర ముగా నుండెను. వైకల ప్రదర్శనములు అన్నిటి గా నున్నవి. దినదినమునకు ప్రేక్షకుల సంఖ్య యధికమగుచున్నది. చెన్న పురియందీ సర్కసువారు గొప్పవేరును సంపాదించుచున్నారని ఓ కిది విదర్శనము.

శాసనసభ ఎన్నికలు— మదరాసు శాసన నిర్మాణసభ సభ్యులను ప్రయత్నించుచున్న శ్రీ రాజా మంత్రి ప్రగడ భుజంగ రావు బహదూరువారి యొక్క కుమారుని ఎని మిది నామినేషనులను, శ్రీ పితాపురము రాజాగారి ఏడు నా మినేషనులను రిటరను అధికారి గారు ఆమోదించి వారిని జేస వాడి నుండి యొక విలేఖరి మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

వైశ్య గ్రామ్యయేట వర్ధంతి— వర్ధంతి శేపు 25 తేదీన కీలుపాటలోని పూవల్లి హైరోడ్డువనాన్ని "వె క్కుభోద్ధ వశాన"లో రా. బి. ఆర్. వై. శ్రీ గారి ఆతిథ్య ము జరుగును. ఈ వైశ్యసంఘాభివృద్ధికి వలయు విషయ ములు చూచింపబడును. ఉదయము 7 గంటలు మొదలు 11 గంటలవరకును, మరల సాయంకాలమునుండి ము. కార్యక్రమము జరుగును.

నగర ఆరోగ్యము— నిన్ను మేము నగరమునందలి ఆరోగ్యవిషయమునుగురించి ప్రయోచించిన విషయములందు గతవారము నగరమునందు 50 మందికి కలరా తగిలినదని వ్రాసి యుంటిమి. అది పొరపాటు. 15 మందికి మాత్రమే కలరా తగి లినది. నేను ప్లేగు శేపు శేమియు శేపు ప్లేగుజీవముల వలన ఎలుకలు సముతిమేమి యు మరణించెను అని కార్పొరేషను ఆరోగ్యాధికారులు డాక్టరు కే. రామవేంద్రరావు గారు మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

బిపిరుచంద్రపాలుగారి అంతు రద్దగుట— బిపిరుచంద్రపాలుగారు ఢిల్లీ-గవర్నమెంట్ రాజుడనని చేయ బడిన అంతు తొలగింపబడినదని ప్రభుత్వమువారు నాలు గారికి తెలిపినా దనంపిరి. పాలు, జి. ఆర్. బాను, బి. చక్రవర్తి గార్లు 28వ తేదీ రాత్రి ఢిల్లీకి వెళ్లిరి. వారు 24 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు ఢిల్లీకి వెళ్లెదరు. ఆ రైలుబండి ప్రత్యేకము హోమయూరుల రైలుబండి, దానిపైని హోమయూరుల పతాక మెత్తబడును. చాలమంది హోమయూరుల లా బండిలో వెళ్లెదరు.

ఆంధ్రనిర్బంధితులు— ఆంధ్రనిలైల్లు కమిటి వారు ఆంధ్రనిర్బంధితులగు దర్శి చెంచయ్య శ్రేష్ఠి గారి విడుదల విషయమున మే. మహర్షిగారి రాజ ప్రతినిధి గారికి, మదరాసు గవర్నరుగారికిని నిన్ను పంపిరి. మహర్షియందు సంఘము వారు, శ్రీ చెంచయ్య గారు నిర్బంధవాసులనున్న దాదిగా వారి కుటుంబమున కలిగిన కష్టములను, ప్రత్యేకపు కుటుంబ నిర్వాహకులగు చెంచయ్య గారు నిర్బంధమున నున్నందున, తల్లి, సోదరులు పశుచ్యుత్యములకు వివరించిరి. ప్రత్యేకము యాధము విరమింపబడి శాలి సుస్థాపితము కాబోవుచున్నది. అట్టి యీ సంతోష సమయమున ఆంధ్రనిర్బంధితుని విడుదలజేసి చెంచయ్యగారి కుటుంబమునకు సౌఖ్యముచేయు రాజప్రతినిధి గారిని ప్రార్థించిరి.

డాక్టరు నాయుగుగారి ఆతిథ్యము— జనవరిమా సమున సృజితమునకు వచ్చుచున్న డాక్టరు టి. మాధవనాయు రు ఎం. డి. గారికి ఆతిథ్య మిచ్చుటకు తగిన ప్రయత్నముల చే యుటకు గాను శేపు 27 వ తేదీ సుకవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు మాంటురోడ్డునందలి జ్యేష్ఠపత్రికా కార్యాలయ మున నొక సభ జరుగునని, ఈ ఆతిథ్యముపట్ల సానుభూతియా పు వారిందరు ఆనాడు సభకు విచ్చేయి వారయ రాయబహ దుర్ త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి, తేలప్రోలు రాజు, చల్లకల్లి కుమార రాజు, క. ఎస్. వొరై రాజు మొదలియన, వి. తిరుమలపిళ్ల పి. ఎస్. రామకృష్ణ, పి. పి. దొరస్వామి మొదలియారు దివానుబహదూరు రామారాయణింగార్లు ప్రకటనము నొక దానిని ప్రయోచించినారు.

మరణము— శ్రీమతి దామెల్ల సీతమ్మగారు కొద్ది దినముల క్రిందట చెంగల్పట్టునందు విషజ్వరమువారతపడి పర లోకగతురాలై వారిని వివాటకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాము శ్రీ సీతమ్మగారు జీవసేవానితు లగు శ్రీ మిట్టనొడ్డి వేంకట సుబ్బారావు పంతులుగారి పుత్రికారత్నము. గొప్పవిద్యావంతు రాలు. ఆంధ్రమహిళాసభను ప్రజారంజకము చేయుటకు పని చేసినవారు. ఒంగోలునందు లక్ష్మీసహాయ శ్రీ సమాజమును నెలకొల్పి శ్రీనివాసాభివృద్ధికి ఎంతయు సేవచేసిన మహాసీయు రాలు. వీరి చురణించినప్పటికి 20 సం॥ ల వయస్సును శ్రమే ఇంత పిన్న వయస్సునందే ఆమె చేసినసేవ సంప్రసాదము. సీతమ్మగారి మరణమువలన ఆంధ్ర శ్రీమతీకమునకు ఆపార మైనకష్టము కలిగినదని చెప్పవచ్చును. మా సానుభూతిని శ్రీ సీతమ్మగారి బంధుమిత్రులకు తెలుపుచు, ఆమెగారి యాత్మకు నిరంతరకాలం నిచ్చుటకు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించు చున్నాము.

వేగు జాడ్యము— గుంటూరునందు శ్రీబాగున వ్యాపించుచున్నది. అగ్రహారము సంగడిగుంట ప్రాంతములవా రు లేచివెళ్లుచున్నారు. కొంతమంది అద్దనూరివారి తోటలో పాకలుజేసికొని కాపురమున్నారు. పొరుగువారు వారివారి గ్రామములకు వెళ్లుచున్నారు. పాతకాలలు మూచుబడినవి. ధారాళముగ ప్లేగుటీకాలు వేయించుకొనుచున్నారు. వెతుక టీకాలు వేసినవారు దండచేతిమీద వేయువారు. ఇప్పుడు వేయుచున్నవారు మోచేతికి కొంచెమువైగా వేయుచుండుట చే, మోచేయి వాచి ఇబ్బందిని కలుగజేయుచున్నది. ఇప్పు డి, వేత్తలచే నేర్పబడిన నూతనపద్ధతిచే, వేయువారి లోపమో తెలియకున్నది. ఈ ప్లేగు టీకాలు వేయించుకొనిన వారికిమాడ కొందరికి ప్లేగుగులుచున్నదట. తగిలినను, నూటి కి తొంబదితొమ్మిదిమందికి హానిని కలుగజేయును. (జేతాభి మాని).

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము— బ్రహ్మనంద స్వామిలవారు మా కిలుల వ్రాయుచున్నారు:— ఈ చలి కాలమునందు రాజధానియందలి పంచము లనేకులు కట్టుకొనుటకు బట్టలు లేకయు, ఆహారపదార్థముల హెచ్చు ధరలవలన కడుపొరభుజించుటకు అన్నములేకయు, పలుకష్టముల పాలగుచున్నారు. వారిలో కొంచెము మంచిస్థితిలో నున్నవారికి సయితము జీవితమును సౌఖ్యవాసుకముగా గడపు కొనుటకు భరింపరరము గాననన్ని. గోమయ్యుమీద రోకలిపో టవలయు, ఈయధ్యరద్ధిని తుగానువలన అనేకమంది స్త్రీవా ములు నాశనమైపోయినవి. గాలివాగులకు సహింపజాలక, చలి బాధకు నోవ్యలాలక వారి జీవితము కష్ట వాయకముగానున్నది. కావున వీరి పరిస్థితులను బాగుపరచుటకు మదరాసు నగరప్రజలందరు సహాయము చేసినగాని లాభములేదు. కష్టముల పాలగుచున్న పంచములకు అన్నకస్త్రీగుల దానము చేయుట ప్రజలకిర్తవ్యమై యున్నది. మాసంఘము పక్షమున నొకమనుష్యుడు మిమియిండ్లకు రాగలకు. అతనికి మీ రియ తలచిన ధ్యమునిచ్చిన ఎంతయుకష్టములు. ఇతరులెరైన సహాయముచేసు దలంచినవారు, మదరాసు జాజ్జిటపుకు అడ్డా పిల్లనిధియందలి 97 నెంబరు గృహముననున్న నిమ్మజాత్యుద్ధ రణసంఘకార్యదర్శిగారిలో నుత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపు కొన ప్రార్థించుచున్నాను.

స్త్రీయకు శేపులు— రంగూననుండి బొంబాయి కలక త్రా చెన్నపురి శేపులకు స్త్రీయకు శేపులను లెగించి యుద్ధమురాక మును పుండిన స్థితికి తేలెనని రంగూను బిజ్జయ్యుల ద్రవల సంఘము కార్యదర్శి రాజ్యసత్తిధిగారికి ఆహారసామగ్రిల కమిషనరుకును తెలిపారల నంమెను.

పండిత అమర నాథుగారి రచన— పంజా బులో అసిస్టెంటు కమిషనరుగా నున్న పండిత అమర నాథు గారు లంచము పుచ్చుకొనిరిని తేలడికేములో జిల్లాస్థి ఆయ నకు 2 సంకర్షరములు కార్యాచరణసాక్షి విధించెను అమర నాథుగారు చీపుకోర్టుకు అప్పిలచేసిరి. సాక్ష్యము నయ్యరగినది గాదనియు రెండు కేసులలోను అమర నాథుగారు నిర్దోషి యనియు న్యాయమూర్తులు తీర్మానించి ఆయనను విడుదల చేయుటకు తీర్పు విచ్చిరి.

రంగూనునా కార్యమునకు మంటలు— తెన్నాసరం నాక తలపడిన సందర్భమున గురువారమునా ఉదయమున నుమారు 6 గంటల వేళ పొగకనబడినది. అప్పుడు నాకరం గూను నా కార్యమున హేస్టింగ్సు శేపు వం తెయ్యెదరు డెను. యూరోపు జేతమునకు బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా నుండెను. అధికారులు చాలప్రయోమాసపడి సామములకు తెగించి పనిచేసి దానివైపున్న ప్రేమకురస్తువుల నన్నిటిని సముద్రమున ప్రోసి చేయగలిగిరి. నాకముకప్పక్క కొరుగకుండ నిలుపుటకునాడ వారుచేసిన ప్రయత్నములు నెలవేరినవి. నాకలో నీటిని బాగు గా నింపుటవలన కనివారమునాడు రాత్రి తీరముగా నుండిన మంటలు ఆదివారమునాడు దుడమునకు చల్లారెను. క్రమక్ర మముగ మంటల వడితగ్గింది. క్రమముగా దానిని మునుగకుండ చేసి వేరొక ముగతీతి స్థానమునకు చేర్చెదరు.

మోహిని తైలము— శ్రీ పురుషులు వాడు టకు యోగ్యమైనది. మొదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-4 అమ్మతాంబనం డిబి, 6, తంబుశెట్టిపిడి, మద్రాసు.

109, పేరి రోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

నిజాంయలకా నుద్దరతాలకా వేంకటాచార్యుల బంజరుదారులను సరళాన్న దాతలనుగా దామలూరు వేంకటాచార్యులనుగా పంతులుగారు ఇంప్రూవ్మెంట్ జ్వరమునకు నిజీవల పరలోకమునకు వెళ్లిరి.

బాపట్లలోని భారతయువజన సంఘపు ప్రభుత్వవార్త కోర్టును గడచిన కని, ఆది, సోమ వారములందు జయప్రదముగ జరిగింపబడినది. బందరు జాతీయకళాకలాపకర్తలు, జాతీయ విద్యారుంధుడును, స్వాగత్యగియు, ఆంధ్రగాంధీయనందకు కోర్టు మానవంతిరావుగారు అగ్రాసవాధీనత్వమును నహించిరి. వారిసహాయ సాధ్యులును, పాశ్చాత్యదేశ సంచారియు, విద్యావికారకుడు, వక్తయునైన దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణగారు ఉపన్యాసములుగ నుండిరి.

ఒక విలేజుకు డిల్లు వాయించువాడు:— విశాఖ పట్టణము వకీలు గుమాస్తా సంఘమువారు 1918 సంవత్సరం డిసెంబరు 21వ తేది ఆదివారము విశాఖపట్టణమును గుమారు నాటగమై శ్రీ దూరములో నున్న మోటుపల్లి చినసవాసి శెట్టిగారింట ఆనగా కిత్తుపూర్ ఆన శెట్టియన నొక తోటవిందును గావించిరి. ఆందుకు ఆచ్చటి సభాధిపతి జడ్జిగారును, డిస్ట్రిక్టుమగలుగారును, ఫార్మెస్ట్రు కలెక్టర్ పేటరుగారును, కొందరు న్యాయవాదులును దయచేసిరి. విందు జయోదయగా జరిగింపడుతు సంతసించుచుంటిమి.

ఒక విలేజుకు డిల్లు వాయించువాడు:—రామన్న దేవయ వహజనసభలో భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర తీర్మానమును పాదించుటకు తావు గలగజేయుట కనకాక మియ్యకలె నని తిట్టిభాషావ్యవహారము గోరుచు ఆంధ్రదేశమునందు ప్రతి పట్టణమునందీయు, ప్రతి పల్లెటూరినందు నొక తలతివార్త కార్యలోచనసంఘము గూడునాటికి ఢిల్లీ పురమున కంపి నహో మనకు గొంతి మేలు చేపారునని నానుడికి గోరుచు న్నది. తిట్టివయనై వాతకు బాలోబించి వ్యవహారము చరణమును గడగొడురుగాక! జేతభివృద్ధి పట్టాభిసారామన్యగారి సందేశము ఆంధ్రుల హృదయఫలమునం దింక ను తిథిః జుబుడకుండుట కోచనీయును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సమన్వయ గూర్చి ప్రత్యేకసమావేశము జరుగు నూచరణ గాన రవు. తిలకితావర్తములనున నై నను ఆంధ్రులందోశనము జూపుదురుగాక!

కెరకనాయిలు కలవును గురించి కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ నుండి యొక డిల్లు వాయించువాడు:—చూ తహశీల్దారు నలుగురికి కెరకనాయిలు అయ్యుటకు లై సెన్సు ఇచ్చినారు. సిసా 1-3 ఆ 1-7 నైసాలు. డబ్బా రు 2-3-0 లకున్న నె క్కగన అవ్వగూడదని వారి యుక్తువు. ఇక మాతిపలు ఈ కృయనకయ: కెరకనాయిల్ టాంకు ఏజంటు డబ్బాలే తేవం టారు. కష్టము తేదంటారు. చిల్లర అయ్యకముకు లై సెన్సు పొం దినవారు మాకుగానది యేమిచేస్తామనుచున్నారు. తహశీల్దారుకు మరొకందరికి లై సెన్సు ఇవ్వకలసినదనిగా వల్లకాదని చెప్పుచున్నారు. వీరిలకు నూ నెవారికక యిచ్చింపదనుచున్నారు. వారి యిచ్చింది అధికారులు క్షించుటకు ప్రార్థితులు.

సోవియట్లు కాంగ్రెసు.

అనన్తపురము, డిసెంబరు 18:— బార్తసండి ఎల్లెవనకు బోవుచు వెళ్లిన సైనికులు 30 మంది సోవియట్లు కాంగ్రెసు మాం నో జొరబడి నైకివిషయముల నన్నటిని తర్కించుట కొక ఉత్తర సైనిక సంఘమును నెలకొల్పవలయు నని కోరిరి. ఆనగతి: కృష్ణా జిల్లానుటకు వీలుగాదని అధ్యక్షుడు పలి కెన. ఆది కరుక శ్రేయముగ ఆల్లరిజేయవారింపింది. తెడి బుగారు తొంటనే చొప్పునగవలయు ననిరి కాని ఆ సేక వందని సా. ఘోషాగారు లంగులకు వ్యతిరేకముగ నుండి సభను విడం దిచ్చిరి. పిగల సరి నాగింపబడి.

చి. నాలో న దొంగులుగా నున్న జగ్గులు

కైకంకు, డిసెంబరు 20 — చి. నాలో ఉప్పుటపా- కదేశం-లల న దొంగులు గానున్న జగ్గులతో కలసి మి త్రికండలి శత్రులు వారు పనిచేయ నగిగిరింపకపోవుటచే జగ్గులను తొలగించుటకు కాళాధికారులు నిశ్చయించిరి.

Madras High Court.

Extension of Service of Additional Judges.

DELHI, December 23.

A Press communique says: Under subsection 2 (1) of Section 101 of the Government of India Act 1915 (5 and 6 Geo. 5 Cap. 61) the Governor General has been pleased to appoint the Hon'ble Mr. Justice C. F. Napier and the Hon'ble Mr. Justice C. V. Kumaraswami Sastri to act as Additional Justices of the Madras High Court for the periods from the 1st January to the 30th June 1919, both days inclusive.

Punjab Educational Conference.

Backward Condition of the Province.

LAHORE, December 21.

The Punjab Provincial Educational Conference met today at the Bradlaugh Hall. A large number of delegates and prominent educationists of the province were present. Lala Ruchiram Sahai, Chairman of the Reception Committee, in the course of his address, referred to the present backward condition of the Punjab in the matter of primary education which strangely contrasted with the advance position as compared with other provinces which it holds in the matter of higher education, and commented upon the Compulsory Education Bill now pending in the Local Legislative Council. He also referred to the unsatisfactory position of the Provincial Educational Service and the back seat to which Indian Inspectors are to be relegated under the new scheme.

The President Lala Hans Raja then delivered his presidential address in the course of which he traced the history of education in the Punjab and its progress and development during the last six decades criticising some of provisions of the Punjab Compulsory Education Bill and urging that primary course of training should be raised from four to five years. He then pointed out some defects of the present educational system urging introduction of the system of Kindergarten in primary schools, suggesting addition of civics as an essential part of the primary course and manual work in the case of cities and some agricultural operations in the case of villages to be included in the curricula.

The Conference again meets to-morrow.

Burma

Fire in Rangoon Harbour.

Further Details.

RANGOON, December 23.

Further details concerning the disastrous fire which broke out on the steamer "Tennasserim," of the Patrick Henderson line of steamers, are to the effect that smoke was seen to come out of the smoke hold, at 5-55 A. M., on the morning of Thursday while the vessel was lying at the Hastings pier, prior to departure for Europe. Great efforts were made by the authorities concerned with the vessel who eventually succeeded in disposing of all the ammunition on board at great risk of life. Further efforts were towards keeping her buoyant by not allowing her cargo to give a list on either side, and in this also they succeeded. Towards Sunday morning, as the result of flooding, the flames, which raged fiercely the previous night, died down. Since then and up to the morrow they have been burning less and less fiercely. From the aft engine room bulwark, the aft deck is intact, but forward of that the ship is gutted. On Saturday work was put in hand to place steel plates over the pump suction poles in the ship's side as the pipes leading from them have been burnt away and, if the ship lists much more, the water will get to these holes and flooding the ship sink her. This will take some time. When that is done and ballast will be tried in the vessel to remove the list. After that, if the flames have been subdued, the vessel will be taken from her present moorings and towed to a safe anchorage. It is hoped that this will be carried out early this week.

Official Summary of Sir Reginald Craddock's Reform Scheme for Burma.

Rangoon, December 21.

The following is the official summary of the recommendations attached to the Local Governments resolution publishing for criticism of reform scheme for Burma which Sir Reginald Craddock proposes to submit to the Government of India.

(A) Preliminary.

(1) The object of the scheme is to give effect to the announcement in Parliament of the 20th August 1917 on lines suited to the circumstances of the province. (2) The rate of admission of Burmans into the higher services to follow the proportions found suitable for India. (3) The basis of reform and full responsibility in provincial matters cannot yet be delegated.

(b) Local Self-Government Rural Areas.

(4) Village tracts unsuitable as primary unit and election of village headman undesirable. (5) circle boards to be constituted by election in groups of village tracts and to send representatives to district council. (6) District councils and circle boards to exercise powers in local affairs formerly wielded by deputy commissioner. (7) Circle boards to be assisted in the larger villages by village committees. (8) Shan States, hill tracts and backward districts excluded from the scheme.

Local Self-Government Ur-Ban-Areas.

(9) Municipal act to be extended to all towns of importance and municipal committees to be elected and entirely non-official.

(C) Burma Legislative Assembly.

(10) The assembly including the Lieutenant Governor to consist of seventy four members of whom fifty two to be elected. (11) Of the elected members thirty one to be returned by district councils and sixteen by urban areas. (12) Communal representation for Europeans, Anglo-Indians, Indians and Chinese with elective system. (13) Five members to be nominated for indigenous and other races and for interests not adequately represented by election. (14) One member each to be elected by the Burma Chamber of Commerce, the Rangoon Trades Association and the Burma University and two experts and officials to be nominated by the Government. (15) the system of grand committee discarded in favour of requirement of majority of two thirds in the case of certificated measures. (16) Standing committees also unnecessary with few exceptions such as budget committee.

The Provincial Executive.

(17) Advisory and executive councils unsuitable in Burma. (18) With the exception of a few subjects retained by the head of the province the Government to be administered by four boards each with non-official president. (19) Division of subjects into reserved and transferred unnecessary.

Relations Between the Provincial and Central Government.

(20) Separation from India; Burma ultimate goal to be marked by change of title of the Viceroy to Governor-General of India and Burma. Consequently representation on legislative assembly of India to be surrendered in exchange for three members, two non-officials one official on the Council of State and a Secretary for Burma affairs with the Government of India. (21) Pending acceptance of these proposals consideration of division of subjects into imperial and provincial postponed.

The U. P. Lieut.-Governor Goes to Calcutta.

Lucknow, December 23.

His Honour the Lt.-Governor accompanied by Captain I. C. Twining, Grenadier Guards, A. D. C., left for Calcutta to-day where he will be the guest of His Excellency the Governor of Bengal. His Honour returns to Lucknow on the 29th.

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేలువేలు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యాయబడును. కాబట్టి యువవిలేఖక మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ ప్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

Towards Peace.

(O)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Sir Douglas Haig.

Mr. John Buchan's Tribute.

LONDON, December 19.

The war historian, Mr. John Buchan, has an interesting article on Sir Douglas Haig in the "Daily Sketch." He says:—Sir Douglas Haig and Marshal Foch were complimentary to each other. Like Lee and Jackson. The British Army supplied Marshal Foch with his weapons, such as tanks and creeping barrage, and it was the British Army that finally crushed General Ludendorff. Marshal Foch made the plan while Sir Douglas Haig provided the material, and much of execution. But Sir Douglas Haig was not merely a competent lieutenant in fulfilling orders. He was a great tactician. Marshal Foch and Sir Douglas Haig from 1914 saw eye to eye. It was Sir Douglas Haig who pressed most earnestly for Marshal Foch's appointment, and it was Sir Douglas Haig, whose support largely made possible the great gamble of July, 1918, which won the second battle of the Marne and the war. Like Sir John Moore, Sir Douglas Haig had great genius for training raw material. Mr. Buchan reminds the public that Sir Douglas Haig's first task in France was defence, then there was the long waiting. The war of attrition was not spectacular, but was deadly in effect. Another type of man might have grown weary, but great as was his military talent, greater still was his character. It was well that in the struggle with armed brutality he should have been led by one so far from brutality. He was always confident of an ultimate triumph of right, and always cheerful even in the blackest hour. For he drew comfort from deep springs. He cared nothing for advertisement and had no thought for his own career. His patience was uncanny. It was something that belonged to another world. For a parallel to such a temperament we have to look to Sir John Moore or the great Scots soldier Montrose. Sir Douglas Haig faced ugly facts with extreme honesty and preserved in adversity a high heartedness which put fire into weaker souls. Britain has not produced a greater soldier since Wellington, and has never produced a greater gentleman.

Sir Douglas Haig at Dover.

A Brilliant Reception.

LONDON, December 19.

Sir Douglas Haig had a brilliant naval and military reception on arriving at Dover this morning en-route for London. He was also greeted by tens of thousands of people on the sea front. The distinguished Field-Marshal crossed the Channel on board the Belgian hospital ship "Jan Breydel" which was escorted by three destroyers well out to sea. The "Jan Breydel" was met by six coastal motor-boats, seaplanes and aeroplanes. In choosing the ancient port of Dover for the first landing since the armistice was signed, Sir Douglas Haig has followed the example of those other illustrious soldiers, Lord Kitchener, who first touched English soil here after Khartoum, and Lord Roberts, on returning from the South African war. As the "Jan Breydel" drew alongside the Admiralty pier, Sir Douglas Haig was seen on the bridge standing next Vice-Admiral Sir Roger Keyes and surrounded by his Generals. Distressed naval officers received Sir Douglas Haig at the landing stage and a Guard of Honour of seamen from monitors and another of Royal Marine Light Infantry with bands were mounted. Sir Douglas Haig on stepping ashore inspected both guards amidst terrific cheers, then he entered a motor car with the Mayor of Dover, victorious Generals followed in others. The route, which was lined with soldiers, was gaily beflagged. There was a triumphal arch at the dockyard entrance surmounted by anti-aircraft guns with banners of welcome from the Dover patrol and Sixth patrol. The Dover patrollers assembled gave a mighty cheer. The drive to the marine station on the pier was a pageant of victory and unbounded enthusiasm was displayed. At the reception in the station the Recorder of Dover read an address of welcome. Sir Douglas Haig replying to the address, on behalf of himself and his Generals, said they recognised that greetings were more than merely personal and that they sprang from a profound realisation of the greatness of the occasion and of all, it symbolised for the future of the race. He and his Generals knew that the welcome expressed the feelings of gratitude and admiration which Great Britain entertained for the wonderful men whose unequalled courage and endurance had brought us by victory to peace. He referred in glowing terms to Dover's historic role which had been splendidly maintained during the war. The Lord-Lieutenant, Lord Harris, presented a second address of welcome to which Sir Douglas Haig replied, after which the Field Marshal and his party left for London. The weather was beautiful.

At Charing-Cross Station.

On arrival at Charing-Cross, Sir Douglas Haig and his Generals were welcomed by the Duke of Connaught, Mr. Lloyd George, Mr. Baifour, General Botha, Sir Robert Borden, Sir S. P. Sinha, the Maharaja of Bikanir and other Dominion statesmen now in London, members of the War Cabinet, Mr and Mrs. Asquith and many other distinguished persons. The Grenadier Guards furnished a guard of Honour and the band struck up "See the conquering hero comes". Five Royal carriages were waiting in which Sir Douglas Haig and his companions drove to Buckingham Palace along decorated streets amid cheering crowds who had assembled hours beforehand. As Sir Douglas Haig's carriage emerged from the Station Church of St. Martin's bells pealed merrily and a gigantic crowd raised a great cheer which was taken up by dense masses all along Duncannon Street. Sir Douglas Haig looked well. His hand was continually at salute, acknowledging the welcome. A squadron of aeroplanes circled over the station. One of the mightiest shouts ever heard in London greeted Sir Douglas Haig's appearance in Trafalgar Square which was black with people. So it was along Cockspur Street, Piccadilly, and Constitutional Hill to the palace one continuous roar of

cheering. There was a stirring historic scene outside the palace where a crowd of eighty thousand had assembled with children from all parts of London in the front positions. Seven aeroplanes which had accompanied Sir Douglas Haig from the coast flew over the place glittering silver-like in the sun each time they wheeled round. A little later eleven other planes circled round the palace in battle formation. Then came Sir Douglas Haig and his party. The enthusiasm of the crowd was tremendous. Deafening roars rent the air as the carriages passed in front of the palace to the southern gate, then crossed the forefront to the grand entrance passing into the palace. The party was received by the King and Queen and other Royalties. The luncheon table was decorated with red, yellow, and red copper chrysanthemums. Altogether 48 sat down including, besides Their Majesties, Prince Albert, Princess Mary, the Premier, Lord Milner, Lady Haig, General Sir William Robertson, Sir Henry Wilson and Sir Douglas Haig's Generals.

The King and President Wilson.

Alteration of Plans

LONDON, December 20.

The King has cancelled his Christmas visit to Sandringham. His Majesty will remain in London to welcome President Wilson. This is believed to indicate that President Wilson will be the guest of His Majesty at Buckingham Palace. It is hoped that the presence of the Dominions' representatives will enable the official greeting given to President Wilson to be of an Imperial character. It is stated that the change in President Wilson's arrangements is due to the necessity of his curtailing his visit to Europe by a few days.

Inter-Allied Conferences.

"Should be Public" Says President Wilson.

LONDON, December 19.

President Wilson has expressed the opinion that the Inter-Allied Conferences should, as far as possible, be public, but he expected that it would be necessary to arrange many preliminaries confidentially to be settled finally in open sittings. The Germans will probably not be present at the preliminaries, as these concern the arranging of peace terms involving only the Allies. Until this part is settled it cannot be decided if neutrals should be invited to discuss the League of Nations, but informed opinion seems to consider that their presence will be called for. It is stated that the soldiers are voting in large numbers the percentage being probably higher than the civilians.

Resumption of Racing.

LONDON, December 20.

The Jockey Club announces the resumption of racing on a prewar scale including Derby and Epsom. Altogether 280 days racing are being arranged.

Shipping Supply Greater than Demand.

LONDON, December 20.

In the Memorandum on the World's Shipping published by Lloyds and Admiralty Sir James Glenny Wilson argues that within a few months supply of shipping for commerce will be greater than the demand as compared with the prewar relationship and that the freight will fall to level not much more than the double rates current before the war.

Anonymous Gift by a Retired I. C. S.

LONDON, December 19.

A retired Indian Civil Servant who desires to remain anonymous has placed a thousand sterling at the disposal of Mr. Montague to be placed in permanent trust with the Government of India in order that the interest may be applied to the relief of scarcity and famine in Ahmednagar and Guzerat with which the civil servant was closely associated during his service. Mr. Montagu has expressed his cordial appreciation of the public-spirited offer and the Government of India has been asked to make the necessary arrangements to give effect to the wishes of the donor.

Lipton's Offer Declined.

LONDON, December 20.

NEW YORK.—The Yacht Club has declined Lipton's offer for 1919 but will accept it if renewed for 1920.

Company's Capital Increased.

LONDON, December 19.

A meeting of the Chartered Bank of India passed a resolution increasing the company's capital to two millions sterling.

Strike Ended.

Cotton Mills Re-open.

LONDON, December 19.

The joint conference of the cotton employers and operatives at Manchester signed the terms ending the strike. The mills have re-opened this morning.

Silver Market.

LONDON, December 19.

Montagu's report says. The "Market is quiet. Shanghai exchange continues to fluctuate slightly."

Restrictions on Selling Futures Removed.

LONDON, December 19.

The Liverpool Cotton Association announces that the restrictions on selling futures have been removed.

France

"To Help to Win Peace."

American Engineers in France.

LONDON, December 19.

American Engineers in France were greeted by M. Millerand, former Minister of War, who said:—You are here to help us win peace.

Major Case speaking on behalf of the delegation asked France to accept the assistance tendered by various societies of American Engineers who had come to France for that purpose.

America's Resolve.

Marshal Joffre's Glowing Tribute.

LONDON, December 19.

PARIS.—The President and Mrs. Wilson to-day attended the French Academy's reception to Marshal Joffre. The President sat with M. Poincaré among the members and Mrs. Wilson in Madame Poincaré's box. Marshal Joffre in addressing the Academy said a concatenation of facts made it necessary for him to pay a profound tribute of homage to the army, which, by virtue of its preparedness, had proved itself during the war the solid framework of the whole edifice. He recalled his visit to the United States when it seemed that through love the Americans would do something great and comforting for the relief of the allied armies and allow France, nearly overwhelmed by Russian defection and hard trials of the spring of 1917, to keep intact her faith and her valour. In order that France might live prosperous, that Belgium might be rebuilt and that liberty and right might prevail, America resolved to throw into the fight her last man and her last dollar. History, continued Marshal Joffre, had never chronicled a more wonderful vision than that of millions of men tearing themselves from their peaceful occupations to pass over the sea sown with anaxes, and come thousands of miles from their country to give their lives for a noble cause and a grand ideal. America had sent not only her husbands and her sons, but her fathers and her mothers and had come beyond the seas to alleviate miseries and heal wounds. In fraternal embrace France and America had pledged their troth for the present and for the future. "France," said the Marshal, "has at last reached victory. Let her go without wavering to the end of her effort. She owes it to her dead and to the little ones who are growing up regardless of danger and who will live free because their fathers died for liberty. Let the people of France preserve in victory that firm attachment to ideas of liberty and justice which have been their strength during the war."

A Tribute to President Wilson.

Conversing with Admiral Grayson, French Journalists said President Wilson had created a warm and human impression since his arrival in France.

Sorbonne University Honors President Wilson.

LONDON, December 22.

PARIS.—Amid the impressive scenes and academic ceremonies, President Wilson, to-day received the Honorary Degree of Doctor of the Sorbonne. Vice-rector greeted him as "Wilson the Just." Returning thanks, President Wilson said, that the war was not only a war between the nations but it is also a war between the systems of culture. One system was aggressive using science without conscience and using every faculty of the human mind to do wrong to the whole race. The other system was the indomitable spirit everywhere struggling towards the right and seeking above all things to be free. Wilson's conception of the "League of Nations" was, that it should operate as an organised moral force throughout the world.

Spanish Premier's Object.

LONDON, December 22.

PARIS.—Count Romanones, Spanish Premier, was entertained at luncheon yesterday at the Ministry of Foreign Affairs. The object of his visit was to signify that Spain desired to participate in the Peace Conference inasmuch as Spain was interested in the political future of the Mediterranean and the solution of the Moroccan problem by a genuine Franco-Spanish Agreement.

Russia

The Esthonian Republic.

LONDON, December 19.

A telegram from the Esthonian Premier received in London, after dwelling on the difficulties of the few Esthonian troops opposing the Bolshevik advance, places the Esthonian Republic under the protection of the Entente powers.

Ukraine Republic.

LONDON, December 20.

Reuter's Vienna correspondent says—I interviewed with the representatives of Ukraine who were on their way to Paris to confer with the Associated Governments regarding the future of Ukraine Republic. They stated that if the claims of Ukraine were granted including Lemberg and part of the Chelm region, The New Republic would have a population of forty-five millions. They were fully prepared to give Jews full legal and political rights and deal with the land question legally. It was true that the Bolsheviks were trying to overthrow Ukraine Government but there was no organised Bolshevik Government in Ukraine and no Communists.

Germany

The Ex-Kaiser III.

LONDON, December 19.

AMSTERDAM.—The Ex-Kaiser is reported to be confined to bed with a chill.

Bolshevism in the Soviets.

LONDON, December 20.

AMSTERDAM.—The Berlin Congress of Soviets has passed a resolution in favour of the disarmament of counter-revolutionaries, abolition of all orders and badges of honour and nobility and recommending the appointment of officers by the soldiers. This and other decisions of the Congress show that the Bolshevik element is stronger than the Berlin Government as despatches have hitherto indicated, but the whole proceedings of the Congress are apparently chaotic largely consisting of acrimonious wranglings. Nevertheless it is believed that the excellent organisation of the Scheidemann Socialists will secure the passage of the proposal for a National Assembly.

Its Supreme Authority.

LONDON, December 19.

AMSTERDAM.—According to a Berlin message the Congress of Soviets has passed a resolution affirming its supreme authority, but transferring legislative and executive power to the people's commissaries until the National Assembly arranges otherwise. A special Soviet has been appointed to supervise the German and Prussian Cabinets with power to appoint and depose people's commissaries. Two Adjuncts selected from both Socialist parties will be installed in each Ministry.

Soviet Congress Adjourned.

LONDON, December 18.

AMSTERDAM.—At Soviet Congress during the sharp passage between Barth and Ebert, thirty soldiers of Berlin Garrison entered the Hall and demanded the immediate discussion of the question of the formation of Supreme Soldier's Council to which all troops would be subordinated. President declared that the immediate discussion on the subject was impossible and turbulent scenes followed. Lebedev insisted upon immediate discussion, but the Majority Socialists protested and prepared to leave the hall whereupon uproar increased. Haase exhorted the meeting to keep calm and finally the Congress adjourned amid wild scenes.

Extremes Elements in Berlin

LONDON, December 18.

It is obvious that the Extremes Elements in Berlin have increased and have been reinforced by thousands of deserters from the army which are proving a formidable menace to the Ordered Government. "Vorwaerts" admits that the situation is perilous owing to the inability of the organised workmen to control the dangerous Extremists. It suggests that if the National Assembly cannot be secured against the demonstrating mobs it will be compelled to foregather at Gießen, Nuremberg or Frankfurt where it will be able to work undisturbed.

Germany's Place in the League of Nations.

LONDON, December 22.

Telegram from Berlin says.—At the League of Nations Society founded by Einberger, the Convener, declared that such a League without Germany would be a permanent danger.

The War Minister, Scheuch states that he resigned because the officers were being continually abused and humiliated, for example, the Commander at Potsdam appointed by him was unable to assume his duties, because a soldier of Potsdam Soviet declared himself a Commander. 'Lokal Anzeiger' states that the Krupps will be utilized for textile industry.

Poland

Polish National Assembly Elections on 26th January 1918.

LONDON, December 18.

Copenhagen. Telegram from Berlin says.—The Polish Government has decreed that the election to National Assembly shall be held on 26th January and it shall comprise Eastern Provinces of Prussia. The German Press strongly protests alleging that the Poles desire to annex German territories.

China

All Germans Dismissed from Government Depts.

LONDON, December 20.

PEKING.—The Heads of Customs, Salt Postal and Foreign Departments have decided to dismiss all Germans. One reason is that the Allied ex-soldiers in these departments could not be expected to work alongside the Germans.

Austria

Responsibility for the War. An Austrian Proposal.

LONDON, December 19.

According to a Vienna message all parties in the House have presented a Bill regarding the establishment of the responsibility and the criminal prosecution of the supreme war leaders, particularly in respect to the collapse of the army last autumn.

Spain

German Ambassador Receives Passports

LONDON, December 20.

MADRID.—The German Ambassador and the Staff have received their passports.

Punjab Educational Conference.

LAHORE, December 21.

At the Punjab Educational Conference on Sunday, Mr. Lala Hans Raj presiding, resolutions (1) welcoming the introduction of the principle of compulsion in the primary education of the province (2) insisting the primary education should be made both free and compulsory, (3) requesting the Government to undertake definite financial liability in the cost of compulsory education, (4) recommending the establishment of well equipped industrial schools in important centres of the province, (5) requesting Government to establish a College of Commerce (6) opening that the period of compulsory course of primary instruction should be not less than six years and (7) that the study of English in Anglo-Vernacular schools should as at present begin from the fourth primary class and (8) protesting against the proposed reduction of the period of primary course of vernacular education from five to four years were passed.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

Delhi

Employments For Demobilised Soldiers.

DELHI, December 23.

Arrangements are being made for the formation throughout India of special committees largely composed of employers to assist officers and others to secure suitable employment upon demobilization. The function of these committees will include endeavouring to secure that priority should be given to men who have served in the army in making selections to fill vacant appointments, also to notify such vacancies to the Central Employment and Labour Board, Delhi, which is the co-ordinating authority.

Calcutta

An England Returned Muhammadan Barrister's Views. On M. C. Reforms.

CALCUTTA, December 23.

Mr. Syed Erfan Ali, Barrister-at-Law, who has just returned to India after eight years' residence in England interviewed by a correspondent of the Associated Press stated that the war had greatly changed the angle of vision of the British public with regard to Indian affairs. He said that the present Government is bent upon doing something for India and they are absolutely honest in their profession. The reform scheme framed by Mr. Montagu and Lord Chelmsford is a great advance on the present condition. I am a politician of the advanced type and I would have liked to have a more liberal measure, but as there is very little likelihood of a better scheme than the present one being framed and passed I welcome it. Of course we should suggest reasonable modifications so as to improve the scheme but it would be suicidal to show an attitude of hostility towards it. I think the reform scheme ought to be strongly supported by both the Indian National Congress and the Muslim League, but reasonable modifications as I have already said ought to be suggested. This is also the view almost unanimously held by the leading Indian residents in England. It is our clear duty to strengthen the hands of Mr. Montagu who is being opposed by a strong party of reactionaries in England and India. If Mr. Montagu's scheme is dropped it will be difficult to introduce another such measure in the near future and the responsibility will be on the shoulders of those of our own countrymen who are showing an attitude of uncompromising hostility towards it.

CALCUTTA, December 23.

The block consequent on derailment between Jang and Daghora was removed and through running resumed from the midnight of the 22nd instant.

Bombay

Indian National Congress. President's Arrival in Delhi on Xmas Day.

Authorities Not Arrived at Agreement Re Route.

Reception Committee Abandons Procession.

DELHI, December 23.

Pundit Madan Mohan Malaviya, the president elect of the Indian National Congress is expected to arrive here about noon on the Christmas Day. He will be received informally at the Railway station by the Chairman and Vice Chairman of the Reception Committee. There will be no procession as no agreement would be arrived at between the Reception Committee and the authorities. The committee in applying for the licence suggested two alternative routes namely from the Railway Station passing through Queens Road, Burn Bastion Road, Khari Raoli, Fatchpuri, Chandichawk, Monkey Hill Road, reaching the Hindu College Buildings near Kashmir Gate. The Committee's letter asking for a licence for music and band attending the procession said that about two or three thousand people were expected to accompany the procession. The alternative route suggested by the committee was the Queen Road, Sarai Ahmed Puri, Fatchpuri, Chandi Chowk and Lothian Road. The Senior Superintendent of Police in reply said that there would be no objection to the procession going straight from the railway station to the Hindu College via Queen Road, Dufferin Bridge, Hamilton Road and Kashmir Gate, or via the Queens, Lothian Bridge, Hamilton Road, and Kashmir Gate. The Superintendent, replying to alternative suggestions of the committee modified the route by saying that the procession would go via Clarke Gate to Clock Tower thence down the Chandi Chowk to the junction with the Egin Road thence to the Hindu College "via" Lothian Bridge. He added that arches might be erected on public land at Clarke Gate and the gate of the Queens Gardens near the Clock Tower. The whole correspondence was sent by the Committee to the Chief Commissioner seeking his good offices but a letter was received to-day from the Senior Superintendent of Police stating that the District Magistrate regretted that he could not alter his decision as to the route laid down in the Superintendent's office letter dated 21st December. The Reception Committee on receipt of his letter feel compelled to reluctantly abandon the procession.

The reasons which led the Reception Committee to abandon the presidential procession by the route suggested by the authorities are that some of the roads in the Police Superintendent's first letter are hardly at all occupied while one of the roads, Hamilton Road, is a rendezvous of riffraff of the town. On later suggestion the only

improvement was that the authorities gave the committee permission to carry their procession through half of the Chandi Chowk and other roads having very few residential quarters. The committee's grievance is that even marriage processions are ordinarily allowed to pass through the routes suggested by the Committee.

Mrs. Sarojini Naidu Presides over Social Service Conference.

The All-India Social Service Conference will be held in the Congress Pandal on the 28th instant, Mrs. Sarojini Naidu presiding.

An Embargo Removed.

CALCUTTA, December 23.

Mr. Bipin Chandra Pal has received a telegraphic communication from the Chief Commissioner of Delhi withdrawing the order of the Government, dated the 16th February 1917, prohibiting his entrance to the Delhi province. The Chief Commissioner says that as the conditions under which the order was passed no longer it is now withdrawn. Mr. Pal with Messrs. C. R. Das and B. Chakravarti, is proceeding to Delhi tonight by express, arriving at Delhi on Wednesday morning at 7.15. A large number of delegates from the Bengal districts are also going by the same train. Several carriages have been reserved and practically the whole train will be a train for delegates and a Home Rule flag will be hoisted on the engine.

Sind

Increased Production of Food Crops in Sind.

Karachi, December 23.

As a result of the deliberations of the committee appointed to consider the question of increasing production of food crops in Sind the following recommendations have been made.—That municipalities be recommended to make available for agricultural use only all night soil and products of scavenging, that efforts be made to stimulate the full use of the irrigation wells for growing grain crops and that takavi be advanced for the construction and repair of such wells, that Government be asked to issue orders to Khatedars or rentees of more than ten acres to put not less than one third of their cultivation under cereal or pulse crops, that food grains and particularly wheat should receive preferential issue of water from Government canals and tanks as against non-food crops according to conditions of each locality, that on perennial canals water should not be allowed to be used for purpose of irrigation land for sowing of cotton after June 30 and that cotton should not be allowed to take water until October 30, that dry beds of tanks should be given out for cultivation of cereals wherever possible, that suitable waste lands be given out for temporary cultivation on easy terms. Such lands should be given out in kharif for food crops only and for jvari and bajri wherever possible in preference to rice since rice takes much more water than jvari and bajri and produces smaller volume of food for water consumed. For regilt is recommended that ek-sali land be given out, for wheat only wherever this can be grown or for barley the land where wheat does not flourish. That the cultivation of oilseeds be discouraged wherever cereal and pulse crops can be grown, that in view of scarcity of fodder as well as of grain cultivation of adhawa (spring) jvari be encouraged as much as possible, that as the inundation of the current year has shown emphatically the necessity of scientific rotation steps should be taken to provide regulators on canals wherever required that clearance of canals should be completed by April 30 at the latest and that Zamindars should be encouraged to take up clearance contractors, that the Agricultural Department should through Sind Publicity Board and affiliated local committees distribute pamphlets broadcast emphasizing the necessity of increasing the cultivation of food crops and showing simple improvement possible in indigenous methods of agriculture with indigenous implements, also durbars should be held under the presidency of Collectors, Sub-Divisional Officers and Mukhtyarkars to explain and distribute these pamphlets and that afrinamas and other awards should be offered for good cultivation of good crops.

Punjab

Pundit Amarnath Matto Honorably Acquitted.

LAHORE, December 23.

Sir Henry Rattigan, Chief Judge and Justice Scott Smith in the Chief Court, to-day, pronounced orders in the Montgomery bribery case appeals, in which Pundit Amarnath Matto, Extra Assistant Commissioner, Ferozepore, was convicted for taking illegal gratification under two counts of Section 161, Indian Penal Code and sentenced by Major Irvine, Sessions Judge, acting as Special Magistrate, Montgomery, to two years' imprisonment. Charges against the appellant were that at Ferozepore, on or about 6th September, 1916 he had accepted a bribe of Rs. 300 from one Saulat Ram, as motive for showing favour to one Nanal Chand and others who were accused in a case under 347 Indian Penal Code then pending in the appellant's courts, and secondly that at Ferozepore between February 23 and 29, 1916 he accepted a bribe of Rs. 200 from one Musat Karam on behalf of her son Balwant Singh, who was a complainant in a case under Section 426 and 352, Indian Penal Code then pending in his Court as motive for showing favour to Balwant Singh in these proceedings. Their Lordships after discussing all the evidence in the first case and allegations of police pressure on Saulat Ram, the prosecution witness and statements in the court of two Leading Pleaders of Ferozepore in that connection, found that the prosecution had failed to prove the charge, while as to the second charge Their Lordships did not regard all prosecution evidence to be true and found it unsafe to base conviction on the uncorroborated evidence of an old woman of no position and who had a motive for having her story fall in with the police view. Their Lordships accordingly accepted the appeal and acquitted the appellant on both counts holding that the appellant's order in Balwant Singh's case was free from any suspicious circumstances.

తేరిన తెలుగు కంపాజిటర్లు కావలెను. సూపరిం
టుంటేను వారవారికి అప్పి కేషన్లు కంపవలెను.

చెన్నపురి పబ్లిసిటీబోర్డు.

నాకాయుధబామ్మలు మాంటురోడ్డునందలి క్రొత్త మదరాసు బ్యాంకు భవనమును 1918-వ సంవత్సరము డిసెంబరునెల 20-వ తేది మొదలు 28-వ తేది వరకు ప్రదర్శింపబడును. ప్రదర్శనము ఈనెల 20-వ తేది శుక్రవారమానాడు 4-30 గంటలకు శ్రీ గవర్నరుగారిచే తెరవబడును.

ఇతరదినములందు మధ్యాహ్నము 11 గంటలు మొదలు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు తెరచియుంచబడును.

ప్రవేశపు టికెట్ల వివరము.

20-వ తేదిని	...	రు	1-0-0
21, 22, 23-వ తేదీలందు	...		0-8-0
24 మొదలు 28-వ తేదీవరకు	...		0-4-0

శిష్యాలులకును పిల్లలకును సగము ధరలు.

18-వ తేదీనాడు ప్రదర్శనము ప్రత్యేకముగ ప్రాంతీకముగా మాత్రమే తెరచియుంచబడును.

విజ్ఞాపన ద్రికా పరిషత్

బహుమానముల సనేకములను గడించిన

శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు

అమృతవల్లి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాటబడుచుండును. వెల 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

అవతారపునకు ధను నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనిచిత్ర. మంచి అచ్చు వెల 0-8-0.

విరునామా: ఆంధ్రపత్రికావారిము, తంబుచెట్టి పేట, మదరాసు.

1154

గూడూరు టెం డి. మునసబు కోర్టులో

అసలు నె 811 రు 1918 సంవత్సరం

వాది

చిల్లకూరు రామసుబ్బారెడ్డి కన్గె రాలు ప్రతివాదులు

1. మారంరెడ్డి రంగవరెడ్డి
2. ఆ. గామలింగారెడ్డి
3. వేంకట రామలింగారెడ్డి
4. వుద్దండి వెంకయ్య
5. వేంకట రంగారెడ్డి
6. వేలూరు చంగడు
7. మాచిళ్ళపాటి వెద్దవారు
8. కూచిపాడ చిల్లారెడ్డి
9. చిల్లూరు రామరెడ్డి
10. కుక్కలొట్టి బుద్దవారు
11. మలికి నల్లవారు

యా సెంటును పోలూరు తాలూకా ఆక్టోపేట మున్సిపల్ ట్రస్టుబడి ఇండ్రిగె గ్రామం వుత్తంపు యల్లం స్థింపబడినది. సదరు యా సెంటులో వాదులు చిల్లకూరు రామసుబ్బారెడ్డి వగయిగాలు కొడలూరు గ్రామం కాపంస్తులు అయిన వై సమాధు అయిన రేయితులకు గ్రామస్థులకు ప్రతినిధులుగా చేర్చి దావాదాఖలు చేసినారు. సదరు గ్రామంలో యింకా యెవరైన యా సెంటులో ప్రతివాదులుగా చేరవలయు నని కోరెనారు 19-9 సంవత్సరం జనవరి నెల 21 తేదీనగాని అంతకు ముందుగాని కోర్టునాయుడుకు హాజరయి పిటిషను దాఖలు చేయవలయును. అట్లా హాజరయి పిటిషను దాఖలు చేసుకొనే యెడల యిందుకు సంబంధించినవారు యితరులు యెవ్వరు లేరు అని యా ప్రతివాదుల మీదనే దావాచర్యము జరిగించు కొనుటకు అని యందుకల్ల తెలియజేయడ మయినది.

1918 సంవత్సరం డిసెంబరునెల 18 తేదీన నాచే(వాయి) న్ను కోర్టునుద్రమున్ను వేయబడ్డది.

కుంకుమ పువ్వు:— ఈ యొక్క సూర్యనిమగ్న గల కుంకుమపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తమ ఆర్డరులను రిజిస్టరు చేయించుకొని నూతన సంవత్సర క్యాలండరు నొకదానిని పొందు తుచుండు. (1897) ఎస్. వారాహణ అండ్ కో 21 హాచ్ వువేసి, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వ్యక్తులకు సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

శివనైజా చక్కని గ్రంథము. వెల 0-8-0.

మనోజయ, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుకాట్ నె 23, మదరాసు

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయముగల.

బృహత్ మంజుస్థాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.

1 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రపథగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు, అమోఘముగ

పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచి మందు.

1 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయ భాషలో

జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మస్యూటికల్

వర్కు

అయుర్వేద యావధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works

388

The Ayurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 694

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమూత్రల వివృతనను

వ రి కిం పు ను.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించి

బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజా, పర్షియా, గోవా, ఫీజీ, బెంగాల్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు

ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, తమ రోగింతా

యెన్నార.

మహాభాగము "పిశిమొక శోకాపచయన" కస్తూరి

మాత్రల సీసా మీయింటు రాన్న మెడల మాచికి కైపుల

సమయమును, నిశ్చించి, మొన వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అస్తమము, పాశ్చాత్యవాతము,

జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దర్బ, గజము శోషి,

బలహీనత, అనాశోష్యము, చెడ్డనీటిగుండి యగు వికారము,

విష్ప బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దర్బ, వానాశు, మరియు

సనేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతము నేరనదీ శాస్త్రవేత్తగా

పోయి గుణము గలగును.

వైద్యశాలలో నశికవిధములను నవనవములను మహాభాగ

రములగు కర్నాటక మాలికలనుండియు యావధములను

తయారు చేయుచుండును.

కుంతలైక్ వాసనలైలము.

(1299)

కుంతలైక్ కలనూనెను గురించి ముగ్ధ సిద్ధ పుష్పలగు దాక్తరు సర్ రవీంద్రుడు మన్నన వారంతక పొగడినవాలును మీరు చూచినచో వారల్లు వ్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తీర్చుకొందురు. వెంట్రుక స్నానములను బలపరచి తిరుగ మొలక లేత్రించును. ఎప్పుడోయట్లు నిండు జాట్లుకలిగి సంతోషముగ నుండగలరు. కుంతలైక్ మీరు చేసిన ఇట్టిచేయన ఇతరులకు చెప్పి కుండగ మీ రుండదగునా? మీ కుంతలైక్ నూనెను వెంట్రుక మృదులములనుండి వాడు చున్నారము. మా బంధువులలో కొకగు చాలకామనండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుటచే వ్యసనపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైక్ ను వాడిన వెంటనే జుట్టు మరల పూ రిక వెరిగినది. కుంతలైక్ వాసన గూడ కలది. వాసన రాకొనినవిడద కూడ పోజాడు. వదరాసు రాజధాని స్వామి కాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చీఫ్ జడ్జి) సి. స్పెన్సర్ (అక్స్ ఫర్డ్) వారు అటు లాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

మా అలనూనెను ముగ్ధశ్రద్ధలతో వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంసలైనవని కొన్ని చెప్పగలను.

మదరాసు ఎక్స్ ప్రెస్ కార్యదర్శి డి. వి. హనుమంతరావుగారిట్లు వ్రాసిరి:— ఇట్టి పరి శ్రద్ధలతో భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ప్రశంసాము తెల్లపరుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
నలు విజన్స్ మరతులు మున్నులవాటిని కొనుటకు, మదరాసు, తంబుచెట్టి పేటలో నున్న మా సోలు ఏజంటులు
కే. ఎన్. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.